

FABRIEKS LAWAAI

//N°6

MAART-APRIL 2011
DE KRANT VAN DE PIANOFABRIEK
// LE JOURNAL DU PIANOFABRIEK

TAAL LANGAGE LANGUAGE SPRACHE LENGUA LINGUA

[NL] **TAAL** 1 het op basis van een universeel, aangeboren vermogen gevormde geheel van tekens en regels om deze tot betekenisdragende elementen te combineren waarvan de mens gebruik maakt om zijn gedachten te articuleren, zijn wereld te ordenen en te communiceren. 2 het geheel van de door de spraakorganen, op basis van het taalvermogen voortgebrachte tekens waarvan de mens gebruik maakt om zijn gedachten te articuleren, zijn wereld te ordenen en te communiceren (eveneens toegepast op de aanduiding van dat middel door schrift of druk). 3 datgene wat iem. zegt, zijn woord: taalgebruik. 4 bijzondere woordenschat en idioom van een bepaalde groep: groepstaal, vaktaal. 5 moedertaal, Nederlands. 6 middel waarmee dieren zich uiten en met elkaar communiceren, hetzij een geluid dat zij voortbrengen of iets anders: dierentaal. 7 middel, symbool dat dient om gedachten of gevoelens uit te drukken of om informatie over te brengen anders dan met behulp van woorden: de taal van de ogen, vingers, gebaren; de taal der liefde. 8 stem.

[FR] **LANGAGE** 1 fonction d'expression de la pensée et de communication entre les hommes, mise en œuvre au moyen d'un système de signes vocaux (parole) et éventuellement de signes graphiques (écriture) qui constitue une langue. 2 tout système de signes vocaux ou graphiques qui remplit cette fonction. Langage naturel, que représentent les langues du monde. Langage artificiel, symbolique, formel, formalisé, qui repose sur des axiomes, des lois, des règles de formation des énoncés. Langage de la logique, ensemble codé de signes utilisé pour la programmation de problèmes spécifiques permettant de formuler des instructions adaptées à un calculateur électronique. Langage (naturel ou artificiel) qui décrit un langage. 3 ensemble de la langue (système abstrait) et de la parole (réalisations). 4 tout système secondaire de signes créé à partir du langage, d'une langue. 5 tout système

d'expression et de que l'on assimile au langage naturel. 6 façon de s'exprimer; usage qui est fait, quant à la forme, de cette fonction d'expression; usage propre à un groupe ou à un individu. 7 usage qui en est fait quant au fond du discours.

[EN] **LANGUAGE** 1 the words, their pronunciation, and the methods of combining them used and understood by a considerable community. 2 audible, articulate, meaningful sound as produced by the action of the vocal organs. 3 a systematic means of communicating ideas or feelings by the use of conventionalized signs, sounds, gestures, or marks having understood meanings. 4 the suggestion by objects, actions, or conditions of associated ideas or feelings. 5 the means by which animals communicate. 6 a formal system of signs and symbols including rules for the formation and transformation of admissible expressions. 7 form or manner of verbal expression. 8 the vocabulary and phraseology belonging to an art or a department of knowledge. 9 the study of language esp. as a school subject

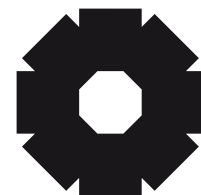
[D] **SPRACHE** 1 System von Lauten, die durch Atemluft u. Sprechwerkzeuge des Menschen hervorgebracht werden u. zum Ausdruck von Gedanken, Gefühlen, Willensregungen usw. dienen, wichtigstes Verständigungsmittel der Menschen untereinander. 2 Lautsystem einer menschl. Gemeinschaft. 3 Redeweise der Angehörigen eines Berufs od. einer sozialen Gemeinschaft. 4 Fähigkeit zu sprechen. 5 System von Gebärden, Zeichen, die der Verständigung dienen. 6 die Art, sich schriftlich od. mündlich auszudrücken. Stil; lebendiger, slummer Ausdruck. 7 Laut- u. Signalsystem der Tiere.

[ES] **LENGUA** 1 órgano muscular muy móvil que se encuentra fijado por su parte posterior en el interior de la boca de los vertebrados; en los seres humanos,

interviene en el gusto, en la masticación y deglución de los alimentos y en la articulación de los sonidos de la voz. 2 en algunas expresiones, hace referencia a la capacidad de hablar. 3 cosa estrecha y larga que tiene aproximadamente la forma de este órgano. 4 sistema de signos que utiliza una comunidad para comunicarse oralmente o por escrito; lengua de cultura: lengua perteneciente a una sociedad que ha alcanzado un alto grado de civilización, puede existir en una sociedad que hable otra lengua y en la que sólo se utilice en determinados ambientes intelectuales; lengua materna: lengua que una persona aprende en su entorno familiar y mediante la cual se comunica normalmente: Lengua que es propia del país en que ha nacido el hablante. 5 forma de expresarse, oralmente o por escrito, característica y peculiar de un grupo de personas, de un autor, de una región o de un período determinados. 6 pieza móvil que cuelga en el interior de una campana y que, al moverse, choca con las paredes internas de ésta y hace que suene. 7 aguja que marca el peso en una balanza.

[PT] **LINGUA** 1 órgão mais ou menos musculoso e móvel, tipicamente alongado, existente na cavidade bucal, que serve para a degustação e a deglutição e, no homem e em alguns animais, tem um papel importante na articulação dos sons. 2 hipofaringe. 3 sistema abstracto de signos e de regras gramaticais que possibilita a produção e a compreensão dos actos linguísticos; vocabulário de um idioma e suas regras gramaticais; idioma. 4 objecto (ou parte dele) com a forma daquele órgão. 5 parte da armadura bucal de alguns insectos. 6 solha (peixe) que aparece nas costas marítimas portuguesas (sendo vulgar no Sul), também denominada língua-de-vaca.

LAWAAI EST UN JOLI MOT QUI SIGNIFIE À LA FOIS "SON" ET "BRUIT". C'EST-À-DIRE QUE LE "SON" DE NOTRE FABRIEK COMMENCE SON VOYAGE DANS LE BÂTIMENT, VISITE TOUS LES ESPACES, PUIS S'EN VA DEHORS POUR RENCONTRER LE "BRUIT", LES MILLIERS DE BRUITS DANS LE QUARTIER POUR ENFIN FUSIONNER DANS CE "LAWAAI" UNIQUE.

PIANOFABRIEK

INHOUDS- TAFEL /TABLE DES MATIÈRES

03 — TAAL / LANGAGE

03_CADA RENCONTRE IN EINER
OUTRO LANGUAGE
Diverse talen in Sint-Gillis

04_ALICE GOES POLYGLOT...

06_IK BEN WILLEM BRUSSELAAR

07_PLONGÉE DANS LE
NÉERLANDAIS

08_BRUSSEL LEERT NEDERLANDS

MIDDENPAGINA'S — ACTIVITEITEN / ACTIVITÉS

09_COLLECTIF ALPHA
Liberté d'apprendre - apprendre pour
la liberté

09_CURIOSA

10_BIDDEN EN VLOEKEN DOE JE IN
JE EIGEN TAAL

11_DE WERELD ROND IN MIJN
GEMEENTE
Luisa Antolin uit Spanje

12 — LEXICON

13 — BUURT / QUARTIER

13_PLEINEN, PARKEN & PLEKKEN
Het Fontainaspark

13_BIBIDENTIKIT
Sam Steverlynck

13_HISPANO BELGA

14 — ALLES KIDS

14_KIDS HOLIDAYS

14_JORRIE & SNORRIE

15 — ADVERTENTIES / ANNONCES

/// NL
Dag lezer,

Taal als thema. We hoefden niet lang na te denken om over dit boeiend onderwerp in onze pen te kruipen. Het Nederlands? Ook. Maar niet uitsluitend. Het is fascinerend in welke talen er in Sint-Gillis wordt gesproken, geschreven, gelachen, gebeden, enz. Het aantal talen hebben we niet kunnen achterhalen, maar het zijn er veel, zeer veel. Dat kan moeilijk anders als je weet dat er meer dan 140 verschillende nationaliteiten in Sint-Gillis leven. Beslist iets om een unieke reportage over te maken...

Verschillende taalgemeenschappen worden ondersteund en begeleid door (socioculturele) organisaties, die vaak taallessen in de eigen taal, maar ook in andere talen aanbieden. Portugese, Spaanssprekende, Ecuadoraanse, Braziliaanse, Poolse,... verenigingen, waarvan er een heleboel over de vloer komen in de Pianofabriek.

Welke initiatieven neemt de gemeente op vlak van taalonderwijs en taal in het onderwijs? Welke plaats heeft het Nederlands hierin? We gaan er even dieper op in. Daarnaast vroegen we aan Willem Stevens, een ingeweken Vlaming en schepen sinds een jaar, wat hem bezielt om het schepenamtb van Nederlands-talige Aangelegenheden op te nemen.

We kijken ook over het gemeentemuurtje heen en vragen ons af wie in het Brussels Gewest de spelers zijn op de Brusselse markt van de Nederlandse taal. Want Nederlandse lessen en activiteiten aanbieden is booming business, getuige de professionalisering van het 'Nederlands leren' en de bijhorende deelnamecijfers.

Als curiosum een heerlijke bijdrage over het Brussels dialect, vermoedelijk met uitsterven bedreigd, hoewel je er in de Marollen niet naast kan horen en kijken.

Welke talen je in de Pianofabriek hoort? Naast Nederlands, Arabisch en Berbers, vliegen de verschillende talen je hier om de oren. Welke taal je ook spreekt, je bent welkom!

– De redactie

/// FR
Chers lecteurs et lectrices,

La langue, comme thème de ce Fabrieklawaaï. L'inspiration ne nous a pas fait faux bond tant le sujet est passionnant. Parler du néerlandais ? Cela va de soi mais pas uniquement. Il est fascinant de voir dans combien de langues on parle, écrit, rit et prie aujourd'hui à Saint-Gilles. Si nous ne sommes pas parvenus à déterminer leur nombre exact, on peut dire qu'il y en a beaucoup. Rien d'étonnant à cela quand on sait que Saint-Gilles compte plus de 140 nationalités. Certainement un sujet pour un reportage...

Des associations socioculturelles soutiennent et accompagnent diverses communautés linguistiques, souvent en proposant des cours dans leur propre langue, mais aussi dans d'autres idiomes. Ces associations portugaises, hispanophones, brésiliennes, polonaises sont pour une bonne partie d'entre elles actives au Pianofabriek.

Quelles initiatives la commune prend-elle en matière d'enseignement des langues et pour soutenir les langues dans l'enseignement? Quelle est la place du néerlandais? Ces questions, nous les aborderons dans ce magazine. Nous demanderons également à Willem Stevens, un flamand immigré à Bruxelles, ce qui l'a décidé à accepter l'échevinat des Affaires néerlandophones il y a maintenant un an.

Nous regarderons également au-delà du territoire de la commune pour nous demander qui sont les acteurs du néerlandais sur le marché bruxellois. Car les cours de néerlandais et les activités dans la langue de Vondel sont une affaire florissante, si l'on en croit la professionnalisation de l'enseignement du néerlandais et les chiffres croissants de leur fréquentation.

Et pour notre dépaysement, une contribution sur le dialecte bruxellois, menacé sans doute d'extinction, mais qu'on peut encore entendre dans les Marolles.

Quelles langues entend-on au Pianofabriek? A côté du néerlandais, de l'arabe et du berbère, ce ne sont pas les idiomes qui manquent. Mais quelle que soit votre langue, soyez bienvenus!

– La rédaction

NOOT: Ook voor uw bijdrage en/of reactie staan we open. Deze kan u kwijt via het forum op onze nieuwe website: www.pianofabriek.be, via mail of live in de Pianofabriek.

NOTE: Vos contributions ou réactions sont les bienvenues... Sur le forum du nouveau site web: www.pianofabriek.be, par mail ou en direct au Pianofabriek.

TAAAL / LANGAGE

/// NL

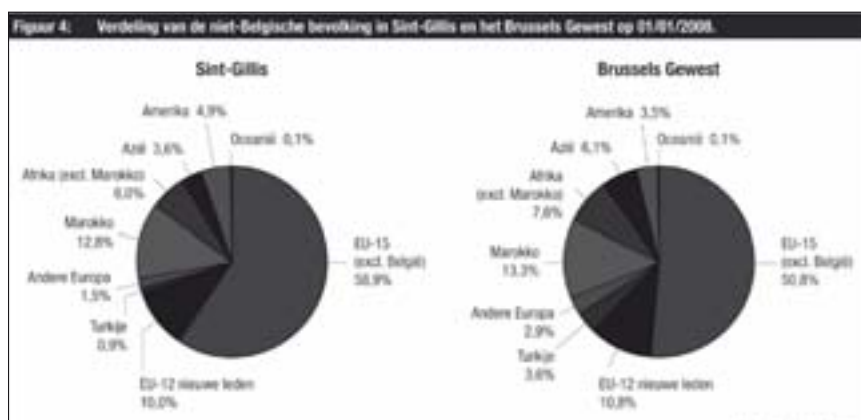
CADA RENCONTRE IN EINER OUTRO LANGUAGE

DIVERSE TALEN IN SINT-GILLIS

Op tram 81 hoor je Frans, Portugees, Spaans, Arabisch en Berbers, Pools maar ook Russisch, en heel wat Afrikaanse talen. Ook het Nederlands hoor je soms en ja, ook Grieks en Engels en Duits, zo hier en daar. Zoveel talen waarvan je niet veel begrijpt, of enkele woorden van kan opvangen.

Tabel 2: Voornaamste nationaliteiten in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Sint-Gillis			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (= vluchtelingen)	45 225	100,0	Totaal (= vluchtelingen)	1 048 481	100,0
België	26 181	57,9	België	753 448	71,9
Frankrijk	2 739	6,1	Frankrijk	46 006	4,4
Portugal	2 681	5,9	Marokko	39 095	3,7
Marokko	2 439	5,4	Italië	26 895	2,5
Spanje	1 847	4,1	Spanje	19 210	1,8
Italië	1 654	3,7	Portugal	16 127	1,5
Polen	1 246	2,8	Polen	13 640	1,3
Griekenland	653	1,4	Turkije	10 516	1,0
Roemenië	443	1,0	Duitsland	8 886	0,8
Duitsland	442	1,0	Roemenië	8 718	0,8

BRON

Gemeentelijk fiche voor de analyse van de lokale statistieken in het Brussels gewest. Nr. 13 Sint-Gillis (2010). Observatorium voor gezondheid en welzijn van Brussel-Hoofdstad. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

TIPS VAN

VAN BRUSSEL GESPROKEN

Taalgebruik, taalverschuivingen en taaldentiteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Taalbarometer II)

> Rudi Janssens

Hoeveel talen er gesproken worden in Sint-Gillis? Daar hebben we niet echt een zicht op. Wel kunnen we kijken naar de afkomst van mensen en op basis daarvan aannemen dat er een zekere kennis is van de taal of talen uit het land van herkomst. Kijken we naar nationaliteit, dan is Sint-Gillis de Brusselse gemeente met het grootste aandeel niet-Belgen, gevolgd door buurgemeente Elsene. In Sint-Gillis heeft 42% van de bevolking een niet-Belgische nationaliteit, wat neerkomt op 45.000 personen.

Dat het Frans de meest gesproken taal is, zal niet verbazen. Dan gaat het niet enkel om de Brusselaars in Sint-Gillis die Frans spreken. Onder de buitenlanders zijn de Fransen de grootste aanwezige groep met zo'n 6%. De andere 'grote' nationaliteiten maken van Sint-Gillis een interessante 'mediterrane gemeente'. Het aandeel mediterrane nationaliteiten onder de bevolking van Sint-Gillis (21,7%) is groter dan onder de bevolking van het Brusselse gewest (11,8%).

Maar welke nationaliteiten maken Sint-Gillis eigenlijk mediterraan? Na de Fransen zijn dat in de eerste plaats de Portugezen (5,9%), de Marokkanen (5,4%), de Spanjaarden (4,1%) en de Italianen (3,7%). Ook de nieuwe Europeanen vormen een sterk groeiende groep in Sint-Gillis, zoals de Polen (2,8%) en de Roemenen (1%). Deze aanwezigheid is een duidelijke weerspiegeling van de oude arbeidsimmigratie vanuit het Middellandse Zeegebied: Italianen, Spanjaarden, Portugezen en in een tweede fase de Maghrebijnen. Zij wonen meestal

in wat men 'laag Sint-Gillis' noemt. 'Hoog Sint-Gillis' is dan weer aantrekkelijk voor West-Europeanen, vooral Fransen, deels omwille van de internationale functie van Brussel, die onder meer in die buurt gelegen zijn.

DE TAALBAROMETER

Buiten deze grote spelers, zijn er ongetwijfeld nog ontzettend veel andere nationaliteiten en dus andere talen aanwezig. De Wijkenmonitor van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest leert ons dat er meer dan 50 (volgens de omgevingsanalyse van de Pianofabriek zijn dat er meer dan 140 – *nvdh*) verschillende nationaliteiten in Sint-Gillis zijn.

Er zijn geen concrete gegevens beschikbaar die toelaten een beeld te schetsen van moedertalen, talenkennis, of gebruik van talen. Laat staan om een beeld te schetsen van de twee officiële talen: het aantal Nederlandstaligen en Franstaligen. Om hoeveel mensen het precies gaat, weten we dus niet want er worden geen taaltellingen meer gedaan en er zijn dus ook geen officiële cijfers over het taalgebruik in Brussel beschikbaar. Door de taaltellingen die sinds 1921 werden gehouden, werd er geknibbeld aan het Nederlandstalige taalgebied. Al snel heerste de vrees dat de verfransing zou toenemen en streefde de Vlaamse Beweging naar de afschaffing van de taaltellingen en een definitieve vaststelling van de taalgrens, wat ook gebeurde.

Zoals Rudi Janssens in zijn onderzoek de 'Taalbarometer II' vertelt: "Waar vanuit politiek oogpunt Brussel een tweetalige stad blijft, is dit taalsociologisch al langer niet meer het geval. De meertalige context wordt door de overgrote meerderheid van de Brusselaars, ongeacht hun taalachtergrond, zelfs als een belangrijke troef ervaren." Dit betekent ook dat het taallandschap heel dynamisch is. Terecht stelt hij zich dan ook de vraag "in hoeverre men in Brussel nog van exclusieve en exhaustieve taalgroepen of taalgemeenschappen kan spreken." Meer en meer is mixiteit van talen een feit in de diverse gezinnen van tegenwoordig.

– EV

/// FR (résumé)

SAINT-GILLES MULTILINGUE

Dans le tram 81, on entend toutes sortes de langues. Et pour cause : Saint-Gilles est la commune qui compte le plus d'étrangers (42% de non Belges). La plus forte communauté est composée de Français (6%). Les autres nationalités (Portugais, Italiens, Espagnols) du bassin méditerranéen constituent 21,7% de la population. Viennent ensuite les Marocains (5,9%) suivis par les nouveaux Européens (Polonais, Roumains).

BAROMÈTRE LINGUISTIQUE

D'autres nationalités et langues sont présentes sur le territoire de la commune. Selon le Monitoring des Quartiers de la Région bruxelloise, plus de 50 nationalités vivent à Saint-Gilles. On ne dispose pas de données concrètes sur la langue maternelle, l'usage et la connaissance de langues étrangères. Quant au néerlandais et au français, on ne procède plus au recensement linguistique depuis longtemps. Peut-on d'ailleurs encore parler d'une région bilingue au sujet de Bruxelles? Ne faudrait-il pas plutôt parler de mixité de langues au sein des familles ?

/// NL /// FR

ALICE GOES POLYGLOT...

LES TOMATES..ZO ZALIG...OLA MI AMOR.....DEUX EUROS
LE KILO!...IK HEB ZOIETS VAN... ALLEZ PRRRRROFITEZ!.....
PERCHÉ LA VITA È BELLA...SUF SUF HABIBI....
LE NOUVEAU FABRIEKSLAWAAI EST ARRIVÉ!

[NL] Een mallemlen van taalflarden waar zelfs Alice's oren van zouden beginnen flapperen. Maar in dit wonderland dat wij voor de gelegenheid Sint-Gillis noemen, huppelen maar weinig konijnen je tegemoet en dit is geen droom maar een doodgewone marktdag op het Voorplein. De sprekers van dienst verdwijnen uit het straatbeeld, hun klanken verstommen maar hun taal nemen ze mee, naar huis, naar het werk, naar hun geliefde,... In de voetsporen van twee kilo tomaten duiken we in de wereld van de taalcultuur van enkele buurtbewoners en polsen we naar hun passies, hun muzikale en literaire voorkeuren, hun frustraties en andere haast onvertaalbare faits divers...

[FR] Un moulin à vent fait valser les langues, Alice ne sait plus où donner de l'oreille. Mais dans ce pays des merveilles linguistiques que nous appellerons Saint-Gilles pour l'occasion, nous ne tombons rarement nez à nez avec un lapin. Nous ne sommes pas dans un rêve mais un jour de marché ordinaire au Parvis de Saint-Gilles. Les locuteurs s'échappent pour vaquer à leurs occupations, emportant avec eux leur langue vers leur lieu de travail, leur maison, leurs amours,... Dans les pas de deux kilos de tomates succulentes, nous plongeons dans la culture linguistique de quelques riverains pour prendre le pouls de leurs passions pour les mots, de leurs goûts musicaux et littéraires, leurs frustrations et d'autres anecdotes de vie qu'on peinerait à traduire sans les trahir...

MUZIEKTIP / CONSEILS MUSICAUX

Gaia: 'Città vecchia' van Fabrizio de Andre. De tekst beschrijft op poëtische wijze het Italië van weleer, een land van georganiseerde chaos dat geen angst heeft om zijn gebreken te tonen, een beeld dat voor mij in schril contrast staat met het geplastificeerde Italië van vandaag waar steeds minder plaats lijkt te zijn voor poëzie.

Ivan: La description des magnifiques paysages colombiens dans le morceau 'Son de la loma' du groupe Fruko évoque mes pérégrinations en Colombie.

NOME: Gaia Carabillo
ETÀ: 38
PROFESSIONE:
allestimento mostre
IN BELGIO DA: 2001
PAESE D'ORIGINE:
Italia
MADRELINGUA: Italiano

Charlotte: Doe maar 'In de fleur van mijn leven' van de Vlaamse zangeres Mira als treffend verhaal over de luxe maar ook relativiteit van de honderden keuzes in het leven van jonge moderne vrouwen in de fleur van hun leven... Akelig herkenbaar...

Abdoulaye*: Je n'ai pas un morceau précis qui me vient d'emblée à l'esprit mais ce qui me touche profondément en musique, ce sont les chants des griots (Un griot ou djeli est, en Afrique de l'Ouest, un poète, un barde et un musicien, qui est considéré comme le gardien et le conteur des traditions et de l'histoire transmises oralement – *ndlr*) avec lesquels j'ai grandi. Mais j'aime aussi beaucoup la musique de la chanteuse ivoirienne, Manou Gallo.

CONSEILS DE CINÉMA / FILMTIP

Charlotte: 'Rundskop' (Tête de bœuf) de Michaël R. Roskam. Un film qui prouve qu'on peut montrer beaucoup de choses

avec peu de mots. La prestation des acteurs et l'usage crédible qu'ils font du dialecte limbourgeois, c'est bluffant.

Abdoulaye: Een ware revolutie binnen de Ivoiriaanse filmwereld maar tegelijkertijd zeer herkenbaar voor mij was de film 'Au nom du christ' van Roger Gnoan M'bala. Een topper!

Gaia: 'La Meglio Gioventu' (Nos meilleures années) de Marco Tullio Giordana. L'histoire italienne dans un film-fleuve...

Ivan: In 'La strategia del Caracol' van Sergio Cabrera treft mij de klassenoverschrijdende en creatieve solidariteit tussen een groep bewoners die zich verzetten tegen de sloop van hun huis. Een spontaniteit en evidentie die ik hier mis in België, waar solidariteit berekend en geïnstitutionaliseerd lijkt te zijn.

TIPS VAN

1000 TALEN VAN DE WERELD

Levende, bedreigde en uitgestorven talen

> Peter K. Austin

///FR

“MA LANGUE, MA PASSION”

Collaborateur à la Maison du livre, Patrick Moens respire l'amour des livres et encore plus la passion pour la langue. Parcours d'un Saint-Gillois qui a consacré toute sa vie aux livres et à la langue.

ETRE PASSIONNÉ DE LIVRES, ÇA VEUT DIRE SE LEVER ET SE COUCHER AVEC UN LIVRE?

Non, le matin, j'ai surtout besoin d'une tasse de café. Plus sérieusement, j'ai 10 000 livres à la maison. J'achète tout ce qui me semble intéressant. Je suis très sensible à la langue mais il me faut avant tout une belle histoire. C'est elle qui pousse les gens à lire.

Patrick Moens

POËZIJETIP / CONSEILS EN POÉSIE

Ivan: Jose Maria Vargas Vila zijn ‘Los divinos y los Humanos’: over mensen die ondanks hun gebreken in staat zijn tot grote goddelijke dingen, maar die soms ook vergeten dat ze maar mens zijn en zich goden wanen in hun daden met alle gevolgen van dien.

Charlotte: Je ne suis pas une grande fan de la Poésie avec un grand P. Mais je peux me retrouver dans le style direct, concret et parfois humoristique d’un Rick de Leeuw, comme dans son texte ‘Planeet Jeugd’.

Abdoulaye: Toen ik acht was leerde ik op school het gedicht ‘Afrique mon Afrique’ van David Diop, een ode aan het Afrikaanse volk die voor mij ook vandaag nog een bron van hoop en geloof is. Het toont me dat ik fier mag zijn op mijn Afrikaanse afkomst, want het is hier, op tienduizenden kilometers van mijn land dat ik in de blik van de anderen pas merk dat ik zwart ben.

Gaia: Les poèmes de Giuseppe Ungaretti et d’Eugenio Montale!

NAAM: Charlotte Lerouge
LEEFTIJD: 31
BEROEP:
 programmamaker
IN BELGIË SINDS: 1979
LAND VAN ORIGINE:
 België
MOEDERTAAL:
 Nederlands

LE PLUS BEAU MOT DE LANGUE MATERNELLE / MOEDERS MOOISTE... MOOISTE WOORD IN DE MOEDERTAAL

Ivan: ‘Mamar Gallo’, autrement dit se moquer (de quelque chose ou de quelqu’un). Un verbe typiquement colombien qui en dit long sur la manière cynique et toute en relativité qu’ont les Colombiens d’aborder la vie et les gens.

Charlotte: ‘Wispelturig’: het mooiste synoniem voor grillig, ongedurig, veranderlijk,...

Abdoulaye: ‘N’Djarabi’: la pureté et la sincérité du son s’harmonise si bien avec le sens exclusif du mot (‘ma chérie’).

Gaia: ‘Stupendo’: schitterend, fantastisch, prachtig,...

ZO IS ER MAAR ÉÉN... ONVERTAALBARE WOORDEN / UNIQUE... LES EXPRESSIONS QU’ON NE PEUT TRADUIRE

Gaia: ‘Bischo(-a)’: De betekenis zweeft ergens in de grijze zone tussen een idioot en een dwaas. De goedbedoelde affectieve bijklank die het in het Italiaans heeft is in de Franse of Nederlandse vertaling vaak ver zoek.

Abdoulaye: La façon de saluer quelqu’un en disant ‘N’Bade’. Ça veut dire ‘fils de ma mère’, comme expression de fraternité.

Charlotte: Het woord ‘melig’ als in “wat een melige film”.

Ivan: C’est pas tant le mot lui-même que l’usage spontané qu’on fait du mot ‘Amor’ (mon amour). Ça fait bizarre ici et même un peu déplacé alors que ça part d’une bonne attention.

MINISTRE DE LA LANGUE POUR UN JOUR / MINISTER VAN TAAL VOOR 1 DAG

Charlotte: Je ferais interdire l’expression “Ik heb zoiets van...” (une espèce de). C’est irritant!

NOMBRE: Ivan Salazar
EDAD: 52
OCUPACIÓN: trabajador social
EN BÉLGICA DESDE:
 1993
PAÍS DE ORIGEN:
 Colombia
IDIOMA: Español

PLANEET JEUGD

wie heeft niet
 of woont er nog
 ooit verdwaald op planeet jeugd
 weet van niets
 zoek de grenzen
 voel ik elk vezel dat
 waar verbod heerst genot huist

en nooit komt later
 het half beleefde kabbelende later
 waar het milde midden lonkt
 en achterom inmiddels net zo weids
 geen fraai uitzicht biedt als de wazige
 blik vooruit

Uit: *Planeet Jeugd*, Rick de Leeuw
 © Amsterdam, 2003.

Gaia: Het verplichten van de tweetaligheid in België zou zeker op mijn lijstje van maatregelen staan...

Abdoulaye: Je renverrais bien les mots ‘guerre’, ‘corruption’ et ‘impérialisme’ dans l’oubli.

Ivan: Als je mensen echt zin wil doen krijgen om een taal te leren, doe het dan aan de hand van muziek, literatuur en poëzie. Zo kreeg ik alleszins de smaak voor de taal te pakken.

– SRG

*NOM: Abdoulaye Hama
ÂGE: 32
PROFESSION: professeur en multimédia
EN BELGIQUE DEPUIS:
 2005
PAYS D’ORIGINE:
 Côte-d’Ivoire
LANGUE
MATERNELLE: Dioula /
 Djerna / Baoule / Français

DONC LA POÉSIE, CE N’EST PAS POUR VOUS ?

J’aime la poésie qui a du sens. Aragon, Neruda sont des auteurs qui, à travers la poésie, délivrent un message. Je n’aime pas la poésie formaliste. J’ai besoin d’être ému.

L’ÉMOTION, C’EST DONC CELA LA FORCE DE LA LANGUE ?

Oui, bien sûr mais la langue doit aussi permettre de communiquer, dire des choses à l’autre. Elle a aussi la force de manipuler, convaincre, mentir, ... Mais ça, c’est le propre de l’homme. La langue est le meilleur outil que je connaisse pour communiquer. On doit prendre soin de cet outil en parlant et en écrivant correctement. Une langue, c’est la beauté mais aussi la justesse. Elle permet de se comprendre. Je déteste rien les fautes de français.

D’OÙ VOUS VIENNT CETTE PASSION POUR LA LANGUE ?

Je suis née dans une famille très pauvre où il n’y avait pas de livres. J’ai eu la chance de pouvoir lire très jeune. Grâce à une maman française qui parlait mieux le français que ses collègues ouvriers, j’ai compris tout petit qu’une bonne connaissance de la langue maternelle pouvait constituer un avantage social. Mon frère, qui était moins porté sur la langue, a commencé à travailler à l’âge de 14 ans alors que moi, j’ai eu la chance d’aller à l’université.

POURQUOI FAUT-IL ENCORE LIRE DES LIVRES AUJOURD’HUI ?

Je reste persuadé que le livre est le meilleur outil d’émancipation qui soit et qu’il n’est pas près de disparaître.

L’émancipation, c’est savoir ce qu’est vraiment le monde pour être en mesure de réellement le changer. Un livre vous apprend à raisonner, il peut aussi vous pousser à vous révolter. Le jeune qui casse un abribus n’a souvent pas eu la chance de lire, je pense.

DANS CETTE OPTIQUE, VOUS AVEZ QUELQUES CONSEILS DE LECTURE ?

En non fiction, le dictionnaire. C’est ce que j’emmènerait sur une île déserte ! En matière de fiction, je suis passionnée par Cormac MacCarthy. Et je recommande toujours Sjowall et Wahloo, un couple de Suédois qui a écrit 10 romans policiers. Ils nous permettent de mieux comprendre ce qu’on a appelé le miracle social-démocrate suédios que 10 essais politiques.

– KS

/// NL

IK BEN WILLEM BRUSSELAAR

Sinds een jaar staat Willem Stevens, het eerste Nederlandstalige gemeenteraadslid ooit in Sint-Gillis, aan het hoofd van de Dienst Nederlandstalige Aangelegenheden. Terwijl hij volop zaadjes voor zijn beleid strooit, zien we reeds de vruchten van een Nederlandstalig cultuurbeleid in Sint-Gillis. Zijn slogan is eenvoudig maar eerlijk: "I love Sint-Gillis!"

WILLEM STEVENS

DE MEESTE GEMEENTEN IN BRUSSEL HEBBEN EEN SCHEPEN VAN NEDERLANDSTALIGE AANGELEGHENEDEN. HOE IS DAT AMBT EIGENLIJK ONTSTAAN?

Sinds de vorige staatshervorming krijgen de Brusselse gemeenten die een schepen van Nederlandstalige aangelegenheden aanstellen, extra geld van het federale niveau. Dat komt voor Sint-Gillis neer op 2 miljoen euro per jaar. Voor een gemeente als Sint-Gillis, die het financieel niet breed heeft, is dat belangrijk. Mady Novalet-Van Vooren is zo destijds de eerste schepen van Nederlandstalige aangelegenheden geworden.

Persoonlijk vind ik het belangrijk dat het 'Nederlandstalige' en niet 'Vlaamse aangelegenheden' is. Ik heb geen probleem met het woord 'Vlaams', maar voor mij draait het schepensambt in de eerste plaats rond de positie van en de aandacht voor de Nederlandse taal in de hoofdstad.

HOE ZIE JIJ JE OPDRACHT ALS SCHEPEN VAN NEDERLANDSTALIGE AANGELEGHENEDEN?

Ik wil op verschillende niveaus een beleid ontwikkelen en invloed uitoefenen op de positie van het Nederlands, zonder connotaties met een culturele of etnische identiteit. Ik wil ook waken over de

tweetaligheid van het gemeentebestuur. Het onthaalpersoneel krijgt bijvoorbeeld taallessen om mensen in het Nederlands verder te kunnen helpen. En het Nederlandstalig cultuurbeleid geeft het Nederlands een plaats in Sint-Gillis. Los daarvan is er het Nederlandstalig onderwijs. De gemeente organiseert dat zelf niet, maar onze ambitie op dat vlak is een onderwijsflankerend beleid te voeren en de scholen maximaal te ondersteunen.

WIE IS DE SCHEPEN VAN NEDERLANDSTALIGE AANGELEGHENEDEN EIGENLIJK?

Ik kom uit Willebroek, maar woon sinds 1993 in Brussel, en al meer dan 11 jaar in Sint-Gillis. Ik woon hier heel graag, voel mij verbonden met de stad. Ik heb affiniteiten met Vlaanderen, maar ik volg ook meer en meer wat aan Franstalige kant gebeurt, en dat geeft mij een breder perspectief. Maar ik verwacht dan ook wel van mijn stadsgenoten dat zij ervoor open staan het Nederlands te omarmen.

Ik beschouw mezelf als een Nederlandstalige Brusselaar. Mensen die in Brussel wonen hebben een eigen voornaam met als gemeenschappelijke achternaam 'Brusselaar'. Dat is de rijkdom van deze stad.

KRIJG JE SOMS 'VLAAMSE BRUSSELAARS' OVER DE VLOER?

Nee, eigenlijk niet. Het 'traditionele' verenigingsleven zoals dat in minder stedelijk gebied bestaat, is hier al lang verdwenen. De huidige generatie Nederlandstaligen bestaat voornamelijk uit jonge, hoogopgeleide, dynamische stedelingen: ze leven in de grootstad Brussel en verplaatsen zich naargelang hun interesses en behoeften. Velen van hen laten zich niet opsluiten in een taalhoekje, en dat is maar goed ook, al moet je je voornaam, je wortels natuurlijk niet verzwijgen.

Voor deze nieuwe groep een aanbod creëren op gemeentelijk niveau is heel moeilijk, want ze shoppen veel. Dus kunnen we onze pijlen best richten op o.a. kinderen en jongeren, want via kinderen kan je deze mensen wel bereiken: het aanbod is dicht bij de deur, dus praktisch als je kinderen hebt, enz. Het is belangrijk om die groep dan te mengen met de groep kinderen uit het Nederlandstalig onderwijs die in een totaal andere sociale, economische en culturele context zitten.

WAT ZIJN JE PLANNEN DE KOMENDE JAREN?

Naast het cultuurbeleidsplan dat we verder uitwerken en de bibliotheek die we willen dynamiseren, is de 'Brede School' een belangrijk nieuw project. Het doel ervan is om kinderen waarvan ouders gekozen hebben voor het Nederlandstalig onderwijs maar die zelf niet voldoende

Nederlands praten, maximaal te ondersteunen en toekomstperspectief te bieden. Als we ouders kunnen motiveren om kinderen in hun vrije tijd ook aan Nederlandstalige activiteiten te laten deelnemen, en het project zelfredzaam wordt, zal ik heel blij zijn.

SCHRIJVEN NEDERLANDSTALIGE OUDERS HUN KIND IN HET NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS IN SINT-GILLIS IN?

Sommigen sturen hun kinderen naar het Franstalig onderwijs om hun kind tweetalig op te voeden, anderen kiezen een school buiten Sint-Gillis. 'School in zicht' is een belangrijk initiatief zijn waarmee we dit schooljaar zijn gestart. We brengen Nederlandstalige kinderen en hun ouders samen met een school, met de bedoeling om de keuze voor een buurtschool makkelijker te maken. Op die manier kunnen we een kritische massa creëren in die klassen waar veel niet-Nederlandstalige kinderen zitten. Dat is in het belang van alle kinderen. Dat past voor mij allemaal in het onderwijsflankerend beleid dat ik wil voeren.

WAT HEEFT DE DIENST NEDERLANDSTALIGE AANGELEGHENEDEN AL VERWEZENLIJKT SINDS 2004?

Er is de Nederlandstalige bibliotheek en er is budget om jaarlijks verenigingen en artiesten te ondersteunen via het cultuurbeleid. Wat ik goed vind, is dat een Nederlandstalige schepen een positief beeld van de Nederlandse taal en de Vlaamse cultuur kan creëren. Door de politieke situatie waarin we ons nu bevinden, heeft men vaak een negatieve perceptie van wat Nederlandstalig is. Op lokaal niveau kan je gelukkig wel tegengas geven.

LEESVERDER OP
VOLGENDE PAGINA →

///FR (résumé)

JE M'APPELLE WILLEM BRUXELLOIS

Depuis un an, Willem Stevens dirige le service des Affaires néerlandophones. Il entend développer une politique de soutien au néerlandais, sans connotation culturelle ou ethnique et veiller au bilinguisme de l'administration communale. Si la commune n'a pas autorité sur l'enseignement néerlandophone, elle peut cependant soutenir les écoles.

Originaire de Willebroek, Willem Stevens habite Saint-Gilles depuis 11 ans. "Je me considère comme un Bruxellois néerlandophone. Si chaque habitant de Bruxelles a un prénom, Bruxelles est notre nom de famille à tous !" La nouvelle génération de Bruxellois néerlandophones est composée de jeunes citoyens éduqués et dynamiques pour qui il est difficile de créer une offre au niveau communal.

L'échevin juge plus opportun de se concentrer sur les jeunes en veillant à mélanger les enfants de l'enseignement néerlandophone avec les enfants d'autres contextes sociaux et culturels.

Depuis 2004, le service des Affaires néerlandophones a créé une bibliothèque et soutenu des artistes et des associations. Via le projet 'Brede School', Willem Steven désire que les enfants non néerlandophones qui fréquentent une école flamande participent à des loisirs en néerlandais. Il veut aussi convaincre plus de parents néerlandophones à inscrire leurs enfants dans les écoles flamandes du quartier.

Willem Stevens se dit inquiet de la crise politique actuelle. Il en redoute surtout les conséquences sociales sur les citoyens plus les fragiles. A la question de savoir s'il constate un amour croissant pour le néerlandais, l'échevin remarque l'envie de le parler. "Dommage que les néerlandophones répondent dans une autre langue à leur interlocuteur qui veut parler néerlandais!"

INFO

DIENST NEDERLANDSTALIGE
AANGELEGHENEDEN StGillis
Place Maurice Van Meenenplein 39
TEL 02 533 98 60
na-an.1060@stgilles.irisnet.be

VERVOLG VAN VORIGE
PAGINA

VOEL JE, MET DE HUIDIGE REGERINGSCRISIS, EEN AFSTAND TUSSEN DE TAALGEMEENSCHAPPEN OF NET EEN SAMENHORIGHEID BINNEN POLITIEK BRUSSEL?

Veel mensen zijn het gewoon beu, ongeacht welke taalgroep. Ik vind het vreemd dat veel Vlamingen meestal verkrampt reageren op Brussel, en zich meer en meer afkeren van Brussel, terwijl de positie van het Nederlands in Brussel erop is vooruitgegaan. Ondertussen is er zo'n diversiteit van mensen aanwezig in

Brussel die Nederlands spreken, begrijpen en hanteren. Zo is 'De school van Lukaku' volgens mij een goed voorbeeld dat het Nederlands niet gelieerd is aan het 'Vlaming-zijn'.

LIG JE ER WAKKER VAN?

Ik ben er wel mee bezig, ja. Ik vrees dat het de kleine man en de zwaksten zijn die financieel het gelag betalen, want dat is meestal zo. Iedereen is het er wel over eens dat er een staats hervorming moet komen, maar de vraag is: Hoe ver ga je daarin? Wat is de agenda? En heb je oog

voor de sociale gevolgen? Zo is het absurd om de kinderbijslag te splitsen, zeker als je ziet wat dat voor Brusselse kinderen zou betekenen. Het is jammer dat men federaal niet meer betrokken is bij Brussel. Dat is historisch gegroeid, en Brussel draagt hierbij zijn verantwoordelijkheid, maar ik ben daar wel ongerust over.

ZIE JE BIJ ANDERSTALIGEN DE LIEFDE VOOR DE NEDERLANDSE TAAL GROEIEN?

Liefde is moeilijk vast te stellen, maar wat ik wel voel, is dat er honger en goesting is

om het te spreken. Alleen schakelen Nederlandstaligen snel over naar een andere taal. Op zich niet slecht, maar ten aanzien van iemand die net het Nederlands begint te spreken, is dat jammer. Anderzijds zijn er wel anderstaligen die erop staan om Nederlands te spreken. In Sint-Gillis is er zeker ook een evolutie op dat vlak.

– KS

ÉCOLE PRIMAIRE
LES QUATRE SAISONS

Pour renforcer la connaissance du néerlandais dès le plus jeune âge, l'échevinat de l'Instruction publique a développé ces dernières années diverses initiatives. Une connaissance suffisante du néerlandais chez les enfants, surtout à Bruxelles, augmente en effet les chances de trouver un emploi de qualité.

La première initiative consiste à mieux subventionner les cours de néerlandais dans les écoles communales. Si à Bruxelles, le néerlandais est obligatoire dès la 3ème primaire à raison de 3 heures par semaine et de 5 heures dès la 5ème primaire, en Wallonie, par contre, seules deux heures de cours sont obligatoires en 5ème et 6ème secondaire. Mais les deux Régions ont en commun de ne subventionner que ces deux heures de cours. C'est pour cela que la commune de Saint-Gilles prend en charge les heures supplémentaires non subsidiées. À cette fin, des professeurs de néerlandais supplémentaires sont engagés.

Deuxième initiative : une heure de néerlandais précoce par semaine destinée aux élèves de 3ème maternelle ainsi qu'aux élèves de 1ère et 2ème primaire dans les écoles communales. Le projet rencontre un vif intérêt auprès des directions et de l'ensemble du corps professoral ainsi qu'auprès des parents d'élèves. L'apprentissage est ludique et basé sur des jeux et des chants.

ENSEIGNEMENT PAR IMMERSION

Une troisième initiative, c'est l'organi-

/// FR

PLONGÉE DANS LE NÉERLANDAIS

La commune de Saint-Gilles n'est pas en reste quand il s'agit de promouvoir l'apprentissage des langues auprès des enfants. Quelles sont ces initiatives ? Cette question, Fabriekslawaai l'a posée à Martine Wille, bourgmestre faisant fonction qui compte également parmi ses compétences l'enseignement communal.

sation d'un enseignement par immersion en néerlandais comme le propose depuis septembre 2009 l'école primaire Les Quatre Saisons (Place Bethléem). À partir de la 3ème maternelle, les enfants travaillent avec un professeur titulaire néerlandophone durant 75% du temps scolaire. Ils apprennent à lire et à écrire en néerlandais. Une filière d'apprentissage par immersion en néerlandais est donc constituée parallèlement à la filière francophone déjà en place, puisque chaque année une classe d'immersion est créée dans la nouvelle année que les élèves ont intégrée. Actuellement, une classe de 3ème maternelle et une classe de 1ère primaire ont été ouvertes en filière immersion. Le bilan est positif. Certains élèves de 1ère primaire s'expriment déjà bien en néerlandais. En général, on observe une bonne évolution et une bonne compréhension de la part des élèves. Les tests du centre psychomédico-social ont donné de bons résultats.

En 2016, 168 élèves auront bénéficié du programme d'immersion. Ce projet a pu se mettre en place grâce à l'implication et l'enthousiasme de l'équipe éducative et le soutien et l'intérêt des parents. Il a fallu veiller en outre à ce qu'il y ait assez de locaux et aucune perte d'emplois. Un avantage : la directrice de l'école disposait déjà d'expérience dans l'enseignement en immersion aux Etats-Unis (français-anglais). Toutefois, il reste très difficile d'engager des professeurs néerlandophones : les barèmes sont différents dans l'enseignement francophone et Bruxelles souffre d'une pénurie de professeurs. Une des enseignantes vient de Bruges...

LE NÉERLANDAIS, UN LOISIR

En quatrième lieu, 'Objectif Langues' a été créé en septembre 2009, par l'échevinat de l'Instruction publique. Il s'agit d'un centre proposant des animations en

néerlandais en dehors du temps scolaire par petits groupes d'environ 10 enfants. Ces animations se déroulent dans le bâtiment fraîchement rénové dans le cadre du Contrat de quartier 'Métal-Monnaies' situé rue du Métal n°40. L'objectif est d'offrir aux enfants âgés de 8 à 12 ans des activités en néerlandais. Avec des animateurs professionnels néerlandophones, les enfants sont initiés ou approfondissent leur connaissance de la langue tout en s'amusant. Actuellement, 23 enfants, répartis en deux groupes, participent aux ateliers d' 'Objectif Langues'. Enfin, des cours de néerlandais sont organisés en collaboration avec l'échevinat des Affaires néerlandophones. Des ateliers en néerlandais animés par des étudiants de la VUB sont proposés aux enfants entre 6 et 12 ans.

À côté d'initiatives pour l'apprentissage du néerlandais, l'échevinat de l'Instruction publique a pris des dispositions pour renforcer l'apprentissage du français car il ne faut pas oublier que beaucoup d'enfants n'ont pas le français comme langue maternelle. Des cours de français intensifs sont également organisés pour les jeunes étrangers qui arrivent en Belgique sans connaissance de cette langue. Un projet a été conçu dans le cadre du contrat de quartier 'Parc-Alseberg' pour offrir des cours de français langue étrangère aux primo-arrivants. Ces cours ont lieu à la rue Dethy n°55. Enfin, le Centre communal Pierre Paulus organise également 3 classes passerelles de trois niveaux différents pour accueillir les primo-arrivants. Le but est de les remettre à niveau, essentiellement par l'apprentissage intensif du français afin qu'ils rejoignent le plus rapidement possible le niveau d'étude approprié.

– HB & ND

TIPS VAN

PEUTER TAALKOFFERTJE

> Van Dale

/// NL

BRUSSEL LEERT NEDERLANDS

De lessen Nederlands voor anderstaligen (NT2) zijn booming business. Steeds meer cursisten vinden hun weg naar een leslokaal. Maar ook buiten de schoolmuren geven allerhande initiatieven anderstaligen de kans om Nederlands te oefenen. Nederlands is populairder dan ooit, zo lijkt wel.

PLONGE DANS LE NÉERLANDAIS: BRUSSELSE JONGEREN VERKENNEN ANTWERPEN
© Huis van het Nederlands

De populariteit van het Nederlands is zowel in Brussel als in Vlaanderen gestegen. Terwijl in het jaar 2000 nog 17.946 cursisten les NT2 volgden, waren er dat in 2007 al 52.334. Die stijgende trend zet zich elk jaar door. Ondertussen is ruim een vijfde van de cursistenpopulatie van het Vlaamse volwassenenonderwijs ingeschreven in een cursus NT2. In Brussel is dit aandeel zelfs nog groter. Vorig jaar telde CVO Brussel alleen al meer dan drieduizend cursisten NT2, samen goed voor ongeveer vijfduizend inschrijvingen.

Naast de CVO's zijn er in Brussel ook andere aanbieders van cursussen NT2. Zo richt het centrum voor basiseducatie Brusselleer zich specifiek op laaggeschoolde anderstaligen, terwijl het universitair talentcentrum van de HUB net de hogeschoolden als doelgroep heeft. Maar ook VDAB en Syntra richten zelf cursussen NT2 in, specifiek voor werkzoekenden en toekomstige ondernemers.

Waar de organisatie van cursussen NT2 ontstaan is uit vrijwilligersinitiatieven in o.a. gemeenschapscentra, is deze sector op vraag van de overheid eind jaren negentig geprofessionaliseerd. In 2004 werden de Huizen van het Nederlands opgericht. Zij moeten ervoor zorgen dat

enerzijds de kandidaat-cursist zo snel mogelijk een plaats vindt in een geschikte cursus en dat anderzijds de beschikbare plaatsen ook optimaal gevuld geraken.

De 'covaartest', een test die peilt naar de cognitieve vaardigheden, zorgt dat de cursist in de juiste les belandt. Een kandidaat-cursist met een lage testscore zal in Brussel les volgen bij Brusselleer, waar het traject dubbel zo lang duurt als in een CVO. Een uitzonderlijk hoge score opent de deuren van het universitair talentcentrum van de HUB, terwijl de grote middengroep naar een CVO wordt doorverwezen.

Het resultaat van al die inspanningen wordt hoe langer hoe zichtbaarder. Zo is het geen uitzondering meer dat nieuwkomers er ook in Brussel voor kiezen om in de eerste plaats Nederlands te leren. Je hoeft dus niet verstedeld te staan indien je een Franskundige Tsjetsjeen bij de bakker "een wit, gesneden brood" hoort bestellen.

WIE IS DE BRUSSELSE CURSIST NEDERLANDS?

Wie volgt nu eigenlijk onze lessen NT2 in Brussel? Uiteraard is het publiek veel diverser dan enkel de groep nieuwkomers. CVO Brussel had vorig schooljaar cursisten uit maar liefst 132 verschillende geboortelanden. Een kleine 21 procent van alle cursisten NT2 is geboren in Marokko, terwijl 18 procent in België geboren is. Ook hebben we veel cursisten uit Congo, Frankrijk en Turkije. Een grote meerderheid onder hen (41 procent) heeft in hun land van origine een diploma hoger onderwijs behaald. Dit doorprijkt onmiddellijk de mythe dat cursisten NT2 per definitie laaggeschoold zouden zijn. Verder tref je op onze schoolbanken zowel Europese ambtenaren als politieke vluchtelingen aan. Net die diversiteit is verrijkend, zowel voor onze instelling als voor onze cursisten.

Toch springt nog één statistiek in het oog: maar liefst zestig procent van de cursisten

is werkzoekend. Deze groep verkiest vaak intensieve dagcursussen Nederlands, terwijl de werkenden hun gading vinden in een uitgebreid avondaanbod. Maar beide groepen geven dezelfde motivatie aan om Nederlands te leren: in de eerste plaats willen zij hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren. In Brussel wordt Nederlands meer en meer beschouwd als een taal die deuren opent. Ook de goede reputatie van het Nederlandstalig onderwijs trekt mensen aan, want steeds meer cursisten starten met Nederlandse les omdat hun kinderen naar een Nederlandstalige school gaan.

IK OEFEN, JIJ OEFENT, WIJ OEFENEN HIER NEDERLANDS!

Volgende initiatieven maken het voor anderstaligen mogelijk hun Nederlands te oefenen en verbeteren:

Nederlandse taalstimulering in Brussel is het domein van de vzw Bru-Taal, die gratis 'Babelut-conversatietafels' organiseert in verschillende gemeenschapscentra, waaronder ook de Pianofabriek. Nederlandstalige vrijwilligers leiden de gesprekken. Interesse? Neem gerust een kijkje op hun website www.bru-taal.be. Zij zijn trouwens voortdurend op zoek naar enthousiaste vrijwilligers.

Naast de conversatietafels ondersteunt Bru-Taal ook de cultuurgroep van GC De Rinck (Anderlecht) en de zanggroepen van GC De Kriekelaar (Schaarbeek) en GC Ten Noey (Sint-joost-ten-node). Die groepen maken samen uitstappen naar musea, theater, enz.

Het Huis van het Nederlands ten slotte loodst met 'Bijt in Brussel' cursisten NT2 naar het aanbod van de Nederlandstalige socio-culturele sector. Zij organiseren jaarlijks een grootse evenementendag en bezorgen de leerkrachten NT2 geregeld pasklaar lesmateriaal voor allerhande uitstappen.

– Koen Muziek, CVO Brussel

TIPS VAN

COLLECTIE NT2-ROMANS & LEERBOEKEN

INFO

HUIS VAN HET NEDERLANDS
rue Philippe de Champagnestraat 23
1000 Brussel/Bruxelles
TEL 02 501 66 60
info@huisnederlandsbrussel.be
www.huisvanhetnederlands.be

Bru-Taal, CVO Brussel, Brusselleer,...
> zie lexicon p.13

///FR (résumé)

VOUS L'AVEZ REMARQUÉ : LES COURS DE NÉERLANDAIS POUR ALLOPHONES SONT EN PLEINE EXPANSION !

Les étudiants s'intéressent de plus en plus aux projets qui leur permettent d'apprendre ou d'améliorer leur connaissance du néerlandais. On constate ce phénomène en Flandre, mais surtout à Bruxelles. Depuis 2000, les cours de néerlandais connaissent une croissance constante.

Ces dernières années, le secteur NT2 a connu des changements qui ont porté leurs fruits. La connaissance du néerlandais est essentielle à une bonne intégration. Les cours de langue sont d'ailleurs devenus obligatoires pour les étrangers qui veulent s'installer en Flandre.

L'immigration croissante et l'obligation pour les primo-arrivants de suivre des cours de néerlandais qui désirent s'installer en Flandre ont eu des répercussions sur l'offre des cours dans cette langue. Pour la première fois, le secteur NT2 a été confronté à de longues listes d'attente. Pour répondre à la demande, on a créé les 'Huizen van het Nederlands' pour venir en aide aux étudiants à la recherche d'une école adaptée à leur niveau de connaissance de la langue de Vondel.

Tous ces efforts commencent à porter leurs fruits. Pour preuve : les primo-arrivants qui désirent de plus en plus apprendre le néerlandais comme première langue étrangère quand ils s'installent à Bruxelles !

ACTIVITEITEN / ACTIVITÉS

MET
BINNENIN
DE VOLLEDIGE*
CULTURELE AGENDA
VAN SINT-GILLIS / AVEC
DANS L'INTERIEUR
L'AGENDA CULTUREL
COMPLET* DE
SAINT-GILLES

UITNEEMBARE BIJLAGE
/// SUPPLÉMENT À ENLEVER

18/03/2011 > 27/03/2011 EYE ON PALESTINE

[NL] Na een eerste editie in Gent en Antwerpen, heeft dit jaar ook Brussel haar luik van het filmfestival 'Eye on Palestine' en dat in de Pianofabriek. Tijdens dit festival staan bezetting, cultureel verzet en mensenrechten centraal. Met extra aandacht voor de situatie in Gaza. Zowel overdag als 's avonds kan je kennismaken met nieuwe invalshoeken om naar het Israëlisch-Palestijns conflict te kijken. De slotdag op 27/03 (vanaf 10:30) in de Hallen van Schaarbeek wordt een dag met getuigenissen, debat, nog meer film en een Palestijns buffet.

[FR] Pour la première fois à Bruxelles, le festival de film 'Eye on Palestine' prend ses quartiers au Pianofabriek. Au centre du festival, des thèmes telles que l'occupation, la résistance culturelle, les droits de l'homme. Une attention particulière sera portée sur la situation à Gaza. 'Eye on Palestine' propose des documentaires qui creusent l'histoire et l'actualité palestinienne plus profondément que ne le font les informations quotidiennes dans les medias. La journée de clôture (le 27/03 à partir de 10:30) aux Halles de Schaarbeek sera une journée pleine de témoignages, de débats et de films. Le tout accompagné d'un buffet palestinien.

Toegang / entrée: €5 / €3 – Samenwerkingsverband / partenariat: UPJB, OXFAM SOL, Masereelfonds, ABP, Palestina Solidariteit, Brussels actieplatform Palestina, cultureelcentrum de Pianofabriek en Broodje Brussel (middagprogramma).

Sous-titrage en français garanti pour la programmation du soir

18/03 19:30

GAZASTROPHE – Samir Abdallah & Khéridine Mabrouk

[NL] De verhalen van tientallen getuigen van de Israëlische oorlog tegen Gaza, Palestina introduceren ons in de Palestijnse nachtmerrrie, weergegeven in gedichten, liedjes en zelfs 'Nokta'. + gesprek met François Dubuisson, doctor in de rechten, verbonden aan het Centrum voor Internationaal Recht.

[FR] Gaza en Palestine, ce pays qui ressemble de plus en plus à une métaphore. Les récits des témoins de la guerre israélienne contre Gaza, nous font entrer dans le cauchemar palestinien. + discussion avec François Dubuisson, docteur en droit et chercheur au Centre de droit international

19/03 19:30

LÉS ENFANTS D'ARNA – Juliano Mer Khamis & Danniël Danniël

[NL] In de jaren '80 waren Youssef, Ashraf en Alla de veelbelovende acteurs van het 'Freedom Theatre' in het vluchtelingenkamp Jenine. Stichter Juliano Mer Khamis keerde terug om te achterhalen wat er van hen geworden is. + gesprek met Noëmi Schonker van UPJB-jongeren

[FR] Dans les années '80, Youssef, Ashraf et Alla étaient les acteurs prometteurs de la troupe théâtrale 'Freedom Theater' que Juliano Mer Khamis avait fondée dans le camp de réfugiés de Jenine. Il y est retourné pour voir ce qu'ils étaient devenus. + discussion avec Noëmi Schonker de l'UPJB-jeunes

20/03 19:30

PALESTINE, HISTOIRE D'UNE TERRE 1880-1950 – Simone Bitton

[NL] Deze documentaire biedt één van de meest volledige en boeiende historische overzichten van het Israëlisch-Palestijns conflict, die stof te over biedt om dit conflict te begrijpen. + toelichting en actualisering door Lucas Catherine, historicus, arabist en Palestinaspecialist.

[FR] Ce film présente l'une des histoires la plus complète et fascinante du conflit israélo-palestinien. Un documentaire qui vous donnera toute la matière pour en comprendre les causes. + discussion avec Lucas Catherine, historien arabisant spécialisé, entre autre, sur la question de la Palestine.

21/03 12:30

DREAMVILLAGE & SAMOUNISTREET – Tilde Dewandel

[NL] Tilde Dewandel studeerde kunstwetenschappen en fotokunst en experimenteert met allerlei media, waaronder film en animatie. Sinds juni 2010 is ze actief in Gaza. + gastheer Ludo de Brabander ontvangt makers Tilde De Wandel & Mostafa Al Ghoul.

21/03 19:30

GAZA, SOUVENIRS – Samuel Albaric

[NL] Deze film toont ons een fantastisch Gaza, waar bakkers meisjes verleiden, groenteteboeren ons in de wonderlijke wereld van Djinn's introduceren en redders het strand bewaken. + gesprek met Mostafa Al Ghoul, Gazaan & Inge Neefs, een van de vier Belgische vrouwen op de Freedom Flotilla.

[FR] Ce film évoque des souvenirs d'un Gaza fantasmagorique ou les boulangers séduisent les jeunes filles et les vendeurs de légumes nous emmènent dans le monde fabuleux des Djinn's. + discussion avec Mostafa Al Ghoul de Gaza & Inge Neefs, l'une des quatre femmes belges dans le Freedom Flotilla.

22/03 12:30

TWO HANDS – Fabio Wuytack

[NL] Palestina heeft slechts vier hartchirurgen. Mohammed Tamim is één van hen. In 2003 kwam hij naar België om zich te specialiseren in pediatrie ingrepen maar de tweede intifada heeft hem tot oorlogschirurg gemaakt. + gastheer Ludo de Brabander ontvangt Fabio Wuytack

22/03 19:30

9 STAR HOTEL – Ido Haar

[NL] Om te overleven zijn duizenden Palestijnen in Westbank verplicht illegaal te werken als bouwvakker en zo mee te bouwen aan de Joodse nederzettingen en Israëlische steden. + gesprek met Koen Vanbrabant van de ABVV, die resoluut de kaart van de rechten van de Palestijnse arbeiders trekt. [FR] En Cisjordanie, des milliers de Palestiniens sont contraints à travailler illégalement en tant qu'ouvrier. Ils construisent des colonies juives et des villes israélienne. + discussion avec Koen Vanbrabant de la FGTB, qui défend résolument les droits des travailleurs palestiniens en particulier.

23/03 12:30

ISRAELI ATTACK ON THE MAVI MARMARA – Iara Lee

[NL] Op 31 mei 2010 viel het Israëlische leger de 'Freedom Flotilla' aan, acht boten en 600 passagiers uit 40 landen die een overtocht maakten naar de verzegelde Gazastrook. + gastheer Ludo de Brabander ontvangt Bilal Benyaich, politicoloog en schrijver.

23/03 19:30

SLINGSHOT HIP-HOP – Jackie Reem Salloun

[NL] Of ze nu in Gaza, de Westelijke Jordaanoever of Israël wonen, Palestijnse jongeren rappen in het Arabisch als vorm van protest. In hun teksten stellen ze de bezetting aan de kaak. + concert van 'Expression contre l'oppression' (Brussel) en 'Tashweesh' (Palestina).

[FR] Qu'ils habitent Gaza, la Cisjordanie ou Israël, de jeunes Palestiniens - et de jeunes Palestiniennes - rappent en Arabe pour dénoncer, protester, revendiquer. + concert de 'Expression contre l'oppression' (Bruxelles) et 'Tashweesh' (Palestine).

24/03 12:30
IN THE PARK

[NL] In de zomer van 2009 trokken Koen Augustijnen, Rosalba Torres Guerrero en Hildegard De Vuyst naar Birzeit waar ze met 9 jonge Palestijnen op 4 weken tijd de voorstelling 'In the Park' in elkaar timmerden. + gastheer Ludo de Brabander ontvangt Hildegard De Vuyst, dramaturge van de KVS en coördinatrice van 'Pass'.

24/03 19:30

THE IRON WALL – Mohammed Alatar

[NL] Sinds de Israëlische bezetting in 1967 zijn er al meer dan 200 nederzettingen en 'buitenposten' gebouwd in de Palestijnse gebieden, hoewel dit in strijd is met het internationaal recht. + gesprek met regisseur Mohammed Alatar, oprichter van 'Palestijnen voor vrede en democratie'.

[FR] Ce documentaire décrit l'évolution de la colonisation des Territoires palestiniens sous les différents gouvernements israéliens depuis 1967 jusqu'à la construction du Mur. + discussion avec le réalisateur, Mohammed Alatar, qui a fondé le groupe 'Palestiniens pour la paix et la démocratie'.

25/03 12:30

GAZA. GESCHIEDENIS VAN DE PALESTIJNSE TRAGEDIE

[NL] Charles Ducal, Vlaams dichter en schrijver, publiceerde in 2009 samen met Lucas Catherine, 'Gaza. Geschiedenis van de Palestijnse tragedie' naar aanleiding van 'Operation Cast lead'.

25/03 19:30

JAFFA, THE ORANGE'S CLOCKWORK – Eyal Sivan

Belgische Avant-première Belge [NL] Deze film reconstrueert hoe Jaffa van een Palestijnse plaatsnaam veranderde in een Israëlisch merk, en hoe de sinaasappelteelt transformeerde tot een speelbal in het olopende conflict. + gesprek met regisseur Eyal Sivan [FR] Raconter l'histoire des Oranges de Jaffa, c'est raconter l'histoire de cette terre à travers un récit riche et plus bouleversant qu'on ne le pense. + discussion avec le réalisateur, Eyal Sivan

kalender / MAART / MARS 2011

(C) = conferentie of debat / conférence ou débat
 (D) = dans(e)
 (E) = expo
 (F) = film
 (L) = literatuur of lezing / littérature ou lecture
 (M) = muziek / musique
 (P) = feest / fête / festival / party
 (T) = theater / théâtre
 (V) = vernissage / finissage
 (W) = workshop

MA //LU	DI //MA	WO //ME	DO //JE	VR //VE	ZA //SA	ZO //DI
FRANKENSTEIN ENCORE Ptd. >04/03 (E) - <i>Pianofabriek</i> LIK - LOW IMPACT KIDS 07/03>11/03 (K+W) <i>Pianofabriek</i> MAGISCHE WERELD VAN FANTASIE 07/03>11/03 (K+W) - <i>BIB</i> STAGES DE CARNAVAL pour adultes 7/03>11/03 (W) - <i>Espace Catastrophe</i> CARNAVAL DES ANIMAUX 07/03>11/03 (K+W) - <i>ReMUA</i> LES PLUS FARFELUS? NOUS...NOUS... 07/03>11/03 (K+W) - <i>Douzerome</i>	20:00 BEELDBREKERS : interculturaliteit in de praktijk in India (C) - <i>Pianofabriek</i>	19:30 CINEDOMO : la fin de la pauvreté? (F) - <i>Pianofabriek</i>	8:30 GLADIATEURS (V) - <i>Maison du Livre</i> 19:00 UNE ETRANGERE DANS SA VILLE (F) - <i>Maison du Livre</i> 20:00 PETITES MORSURES SUR LE VIDE Cie D'Ici P (D) + ABSENTIA (D) - <i>CCJF</i>	18:00 GENTRIFY NOW Ptd. (V) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NOCHE DE FLAMENCO Flamenco Sonnos (M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:00 SOIREES ANITAPAS (P) - <i>Maison des Cultures</i>	10:00 VROUWENDAG/JOURNEE DE LA FEMME (P) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 BURLESQUE MASQUERADE (W) - <i>PIANOFABRIEK</i> 20:00 PETITES MORSURES SUR LE VIDE Cie D'Ici P (D) + ABSENTIA (D) - <i>CCJF</i>	14:00 DELITS LITTERAIRES ! (L) - <i>Maison du Livre</i> 16:00 CAFÉ TANGO Café Dansant (P) - <i>Pianofabriek</i>
20:00 BEELDBREKERS : jongeren en identiteit(svorming) (C) - <i>Pianofabriek</i>	20:00 BEELDBREKERS : jongeren en identiteit(svorming) (C) - <i>Pianofabriek</i>	12:30 EYE ON PALESTINE Israeli Attack on the Mavi Marmara (F) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Singshot Hip-Hop (F) - <i>Pianofabriek</i>	10:00 LA CUISINE BELGE Atelier de cuisine (W) - <i>Pianofabriek</i> 14:00 HUMUS VERTEBRA Dame de Pic/ Cie Karine Ponties (D) - <i>CCJF</i> 20:00 AFRIKA FILM FESTIVAL Toute une vie en 30 minutes (F) - <i>Pianofabriek</i>	09:00 KOFFIESTOP Broederlijk Delen - <i>Barvis StGillis Voorplein</i> 14:00 ORTHODOX EROS Lea Golda-Holterman (V) - <i>Pascal Polar</i> 14:00 L'ART DU PAYSAGE Alberto Reguera (V) - <i>Pascal Polar</i> 18:00 HUMUS VERTEBRA Dame de Pic/ Cie Karine Ponties (D) - <i>CCJF</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Les Enfants d'Arma (F) - <i>Pianofabriek</i>	12:00 CORTEGE DE CARNAVAL 20:30 NOUVEAU CABARET (P+M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:30 GAËTANO (M) - <i>CCJF</i>	12:00 SOLIDARITEITSMaal Broederlijk Delen (F) - <i>Pianofabriek</i> 15:00 LE VOL DES PETITS NUAGES (K+T) - <i>Maison du Peuple</i>
12:30 EYE ON PALESTINE Dreamvillage & Saanounistreet (F) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Gaza, Souvenirs (F) - <i>Pianofabriek</i>	19:00 VOIX AU CHAPITRE Lecture publique (L) - <i>Maison du Livre</i> 20:00 SOUNDPAINTING (M+W) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + LA STRATEGIE DE L'ECHEC Collectif 2 Temps 3 Mouvements (D) - <i>CCJF</i>	14:00 PIANORAMA Ne dis rien (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + J'AI TOUT COMPRIS MAIS FAUT QU'ON M'EXPLIQUE John Degois (D) - <i>CCJF</i>	18:00 GENTRIFY NOW Ptd. (V) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NOCHE DE FLAMENCO Flamenco Sonnos (M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:00 SOIREES ANITAPAS (P) - <i>Maison des Cultures</i>	18:00 HEBE SPEAK UP (C) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 SOIREE TANGO Sergio & Gisela (P) - <i>Maison du Peuple</i> 20:15 FABRIKA MUNDO Saz Ground (M) - <i>Pianofabriek</i>	12:00 CORTEGE DE CARNAVAL 20:30 NOUVEAU CABARET (P+M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:30 GAËTANO (M) - <i>CCJF</i>	13:00 ÉQUATEUR : les grandes initiatives d'un petit pays (C) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Palestine, Histoire d'une terre 1880-1950 (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 LA VIE ET L'ÉCRITURE Eva Kavian et Daniel Simon se livrent (L) - <i>Maison du Livre</i>
19:00 VOIX AU CHAPITRE Lecture publique (L) - <i>Maison du Livre</i> 20:00 SOUNDPAINTING (M+W) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + LA STRATEGIE DE L'ECHEC Collectif 2 Temps 3 Mouvements (D) - <i>CCJF</i>	14:00 PIANORAMA Ne dis rien (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + J'AI TOUT COMPRIS MAIS FAUT QU'ON M'EXPLIQUE John Degois (D) - <i>CCJF</i>	14:00 PIANORAMA Ne dis rien (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + J'AI TOUT COMPRIS MAIS FAUT QU'ON M'EXPLIQUE John Degois (D) - <i>CCJF</i>	18:00 GENTRIFY NOW Ptd. (V) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NOCHE DE FLAMENCO Flamenco Sonnos (M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:00 SOIREES ANITAPAS (P) - <i>Maison des Cultures</i>	18:00 HEBE SPEAK UP (C) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 SOIREE TANGO Sergio & Gisela (P) - <i>Maison du Peuple</i> 20:15 FABRIKA MUNDO Saz Ground (M) - <i>Pianofabriek</i>	12:00 CORTEGE DE CARNAVAL 20:30 NOUVEAU CABARET (P+M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:30 GAËTANO (M) - <i>CCJF</i>	13:00 ÉQUATEUR : les grandes initiatives d'un petit pays (C) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Palestine, Histoire d'une terre 1880-1950 (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 LA VIE ET L'ÉCRITURE Eva Kavian et Daniel Simon se livrent (L) - <i>Maison du Livre</i>
19:00 VOIX AU CHAPITRE Lecture publique (L) - <i>Maison du Livre</i> 20:00 SOUNDPAINTING (M+W) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + LA STRATEGIE DE L'ECHEC Collectif 2 Temps 3 Mouvements (D) - <i>CCJF</i>	14:00 PIANORAMA Ne dis rien (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + J'AI TOUT COMPRIS MAIS FAUT QU'ON M'EXPLIQUE John Degois (D) - <i>CCJF</i>	14:00 PIANORAMA Ne dis rien (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NO WAY BACK Cie No Way Back (D) + J'AI TOUT COMPRIS MAIS FAUT QU'ON M'EXPLIQUE John Degois (D) - <i>CCJF</i>	18:00 GENTRIFY NOW Ptd. (V) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 NOCHE DE FLAMENCO Flamenco Sonnos (M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:00 SOIREES ANITAPAS (P) - <i>Maison des Cultures</i>	18:00 HEBE SPEAK UP (C) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 SOIREE TANGO Sergio & Gisela (P) - <i>Maison du Peuple</i> 20:15 FABRIKA MUNDO Saz Ground (M) - <i>Pianofabriek</i>	12:00 CORTEGE DE CARNAVAL 20:30 NOUVEAU CABARET (P+M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:30 GAËTANO (M) - <i>CCJF</i>	13:00 ÉQUATEUR : les grandes initiatives d'un petit pays (C) - <i>Pianofabriek</i> 19:30 EYE ON PALESTINE Palestine, Histoire d'une terre 1880-1950 (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 LA VIE ET L'ÉCRITURE Eva Kavian et Daniel Simon se livrent (L) - <i>Maison du Livre</i>

BIB (Gemeentelijke Nederlandsalige Bibliotheek) rue Emile Feronstraat 173 02 533 98 68 / 02 533 98 61 smt-gillis@bibliotheek.be www.bruno.be	CCJF (Centre Culturel Jacques Franck) chaussée de Waterlooose steenweg 94 02 538 90 20 ccjfor@brutele.be www.ccjf.be	DOUZEROME Overwinningstraat 26 rue de la Victoire 02 850 57 20 info@douzerome.be www.douzerome.be	ESPACE CATASTROPHE IJskelderstraat 18 rue de la Glacière 02 538 12 02 espace@catastrophe.be www.catastrophe.be	ESPACE REMUA Meaalsstraat 36 rue du Métal 02 537 74 38 info@remua.be www.remua.be
---	---	--	---	--

kalender / caleender

APRIL / AVRIL 2011

(C) = conferentie of debat / conférence ou debat
 (D) = dans(e)
 (E) = expo
 (F) = film
 (L) = literatuur of lezing / littérature ou lecture

(M) = muziek / musique
 (P) = feest / fête / festival / party
 (T) = theater / théâtre
 (V) = vernissage / finissage
 (W) = workshop

MA //LU	DI //MA	WO //ME	DO //JE	VR //VE	ZA //SA	ZO //DI
<p>JEUGBOEKENWEEK Geheim >03/04 (K+L) - <i>BIB</i> PHILIPPE DORO 11/04>24/04 (E) - <i>Maison des Cultures</i> LES CABINETS D'ART ET DE CURIOSITES DE MAXIMILIEN OU A LA RENCONTRE D'ARCIMBOLDO 11/04>15/04 (K+W) - <i>Doutzermie</i></p>	<p>BEAM & MUZIEKFABRIEK 18/04>22/04 (K+W) - <i>Pianofabriek</i> KIDS & KICKS sport & aventure 18/04>22/04 (K+W) - <i>Pianofabriek</i> KNUTSELEN MIET VERHALEN 18/04>22/04 (K+W) - <i>BIB</i> WORKSHOPS DE PRINTEMPS pour adultes 18/04>22/04 (W) - <i>Espace Catastrophe</i></p>	<p>JE LIS DANS MA COMMUNE 22/04>01/05 (L) - <i>Maison du Livre</i> FLOWERS Rachel siliski & Joëlle Lè 28/04>15/05 (E) - <i>Maison des Cultures</i> TERRAIN CONNU Emille Danchin 28/04>15/05 (E) - <i>Maison Pelgrims</i> GENTRIFY NOW PtL >13/05 (E) - <i>Pianofabriek</i></p>	<p>19:30 FESTIVAL Sue Me Charlie, Fistell, Feelgood, d'onderthond (M) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 AUTOUR DE SOI ET DU MONDE Le Trio C'est comme ça! (M) - <i>Maison du Peuple</i></p>	<p>16:00 CAFÉ TANGO Café Dansant - <i>Pianofabriek</i> 19:00 DARIA DE MARTYNOFF EN CONCERT (M) - <i>Maison du Peuple</i></p>	<p>20:00 AUTOUR DE SOI ET DU MONDE Reflets de l'improbable "Je" (M) - <i>Maison du Peuple</i> 20:00 BACK TO THE ROOTS Cheza/Zach (D)+ LE BANC-Mike Alvarez (D) - <i>CCJF</i></p>	<p>16:00 SALSALINA Café dansant (P) - <i>Pianofabriek</i></p>
<p>18:00 JE SUIS LIBRE ! HURLE LE VER LUISANT Théâtre des Zygomars (K+T) - <i>CCJF</i></p>	<p>19:30 CINEDOMO Cuba, une odyssée africaine II (F) - <i>Pianofabriek</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>
<p>20:00 BAL FOLK QUEIMADA (P) - <i>Maison du Peuple</i></p>	<p>20:00 BACK TO THE ROOTS "Cheza" Zach (D) + APSARA Yiphun Chiem / Cie Tribal Sarong (D) - <i>CCJF</i> 20:00 AFRIKA FILM FESTIVAL Rwanda: Beyond the Deadly Hit (F) - <i>Pianofabriek</i></p>	<p>14:00 PIANORAMA Les Brodeuses (F) - <i>Pianofabriek</i> 20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 SOIREE DEPOT214 (P) - <i>Maison des Cultures</i> 20:30 BOODOORO (M) - <i>Pianofabriek</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>	<p>20:00 A PORTEE DE CRACHAT Théâtre Jacques Gueux (T) - <i>CCJF</i></p>
<p>MAISON DES CULTURES / HUIS DER CULTUREN rue Belgradostraat 120 02 534 56 05 culture.1060@stgilles.be www.stgillesculture.irisnet.be</p>	<p>LA MAISON DU LIVRE rue de Romestraat 28 info@lamaisondulivre.be www.lamaisondulivre.be</p>	<p>MAISON DES CULTURES / HUIS DER CULTUREN rue Belgradostraat 120 02 534 56 05 culture.1060@stgilles.be www.stgillesculture.irisnet.be</p>	<p>LA MAISON DU LIVRE rue de Romestraat 28 02 543 12 20 info@lamaisondulivre.be www.lamaisondulivre.be</p>	<p>PELGRIMSHUIS / MAISON PELGRIMS rue du Parmastraat 69 culture.1060@stgilles.be www.stgillesculture.irisnet.be</p>	<p>MAISON DES CULTURES / HUIS DER CULTUREN rue Belgradostraat 120 02 534 56 05 culture.1060@stgilles.be www.stgillesculture.irisnet.be</p>	<p>VOLKSHUIS / MAISON DU PEUPLE St Gillisvoorplein 37 Parvis St Gilles 02 534 56 05 culture.1060@stgilles.be www.stgillesculture.irisnet.be</p>

GALERIE PASCAL POLAR
 chaussée de Charleroisesteenweg 108
 02 537 81 36
 pp@pascalpolar.be
 www.pascalpolar.be

AFRIKAFILMFESTIVAL

[NL] Films waarin Afrika, de Afrikaanse cultuur en Afrikanen centraal staan, tonen én in de media promoten, dat was en is nog steeds het hoofddoel van het Afrika Filmfestival. Dat de 15de editie van het festival ook in de Pianofabriek langskomt, is dus niet verwonderlijk. We vertonen 2 films, een uit Senegal en een uit Guinee, die je de kans bieden om de wereld vanuit Afrikaans perspectief te ontdekken.

[FR] Trop peu de films africains sont montrés dans les salles. Le but principal de l' 'Afrika Filmfestival' est de s'assurer que ces films de qualité puissent être regardés dans les circuits réguliers des salles ou à la télévision. Que, dans cette 15ième édition, deux films sont montrés au Pianofabriek, ne serait donc pas étonnant.

10/03 20:00
NHA FALA

17/03 20:00
TOUTE UNE VIE EN 30 MINUTES

08/04 20:00
RWANDA: BEYOND THE DEADLY PIT

Toegang gratis / entrée gratuite

26/03 20:15

FABRIKA MUNDO / SAZ GROUND

[NL] De groep Saz Ground is ontstaan rond de Turkse sazspeler Cumali, een bekend figuur in de (wereld)muziekwereld in België. De groep brengt traditie en moderniteit bij elkaar en wil ontmoetingen creëren tussen Turkse traditionele volksmuziek en andere muziekstijlen zoals jazz, funk of rock... In deze formatie speelt de Brusselse flamencogitarist Marolito een belangrijke rol. De muzikanten delen eenzelfde gevoel voor poëzie, soms meditatief, dan weer strijdlustig en feestelijk.

[FR] Le SazGround s'est constitué autour du saz (luth turc) de Cumali, personnage incontournable de la scène musicale en Belgique. La démarche du groupe est d'établir une rencontre entre la musique populaire turque et d'autres styles musicaux tels que le jazz, le funk, le rock et même le flamenco... Leur projet musical allie tradition, modernité et compositions originales. Ces musiciens partagent ensemble une poésie tantôt festive, méditative ou combative, soucieux d'être libres et d'entraîner leur public où leur imagination les emmène.

Toegang / entrée: €10/€8/art.27/cwb

CINEDOMO

pour une meilleure compréhension du monde

02/03 19:30
LA FIN DE LA PAUVRETE ?

[FR] Plus de 1 milliard de personnes vivent avec moins de 1 dollar par jour. 2,7 milliards de personnes luttent pour survivre avec moins de 2 dollars par jour. Avec tant de richesses dans le monde, pourquoi y a-t-il encore tant de pauvreté? S'aventurant au-delà des réponses 'populaires', ce film se demande si ses véritables causes ne viennent pas d'une orchestration des pays riches pour exploiter les plus pauvres, de l'époque coloniale à aujourd'hui.

02/02 19:30
CUBA, UNE ODYSSEE AFRICAINE II

[FR] Entre 1961 et 1989, ce ne sont pas seulement deux superpuissances qui se sont affrontées, mais 4 adversaires aux intérêts opposés. Les Soviétiques voulaient étendre leur influence sur un nouveau territoire, les États-Unis entendaient s'appropriier les richesses naturelles de l'Afrique, les anciens empires sentaient vaciller leur puissance coloniale et les jeunes nations défendaient leur indépendance nouvellement acquise. Les jeunes révolutionnaires firent appel aux guérilleros cubains pour les aider dans leur lutte.

Entrée: €5 - <http://cinedomo.over-blog.com>

05/03 10:00 VROUWENDAG / JOURNÉE DE LA FEMME

[NL] Het langverwachte moment van het jaar nadert voor CitaDelle, de vrouwenwerking van de Pianofabriek. Wees allemaal welkom op de viering van Internationale Vrouwendag. Op het menu gerechten die zowel de geest als het lichaam voeden. Met onze partners, organiseren we als voorbereidingen tijdens de maand februari verschillende workshops: keuken, muziek, zang, drama, verhalen, gedichten, en een documentaire.

[FR] Le moment tant attendu de l'année pour notre groupe féminin du Pianofabriek, CitaDelle, s'approche. Soyez toutes et tous la bienvenue à la fête de la journée internationale de la femme. Au menu cette fois-ci des mets nourrissant l'esprit et le corps. Avec nos partenaires associatifs, nous organisons des ateliers préparatifs à la fête le mois de février: ils comportent cuisine, musique, chants, théâtre, récits, contes et poèmes et un documentaire. Venez donc nombreux pour partager avec nous le fruit de cette dynamique et célébrez l'engagement des femmes et la créativité de l'expression féminine.

toegang gratis / entrée gratuite
organisatie/-ion: CitaDelle, Brusselki, L'eau pour tous, Almanar, Immigr'Arte, Casa di mensa, Nouveau Regard, Maison Russe

BEELDBREKERS

LEZINGENREEKS

01/03 20:00
"Interculturaliteit in de praktijk in India"
door Kris Peeraer

[NL] Kris Peeraer zwierf tussen 1975 en 1985 zo'n zes jaar door Azië en schreef 'India, ontmoetingen met de tijd'. Het boek duidt het oude India via het persoonlijke verhaal van een westerling op zoek naar spiritualiteit, met de geschiedenis als leidraad om het India van vandaag te begrijpen en bijzondere aandacht voor hoe India zijn multiculturele samenleving organiseert.

15/03 20:00
"Jongeren en identiteit(svorming)"
door Bleri Lhessi

[NL] Dat onze samenleving divers is en diverser wordt, hoeft niet bewezen te worden. Maar hoe wordt hiermee omgegaan? Binnen diversiteit is samenleven met de ander van essentieel belang. Lhessi gaat in op de betekenis en de rol van de ander en heeft het over identiteitsconstructie, rol van culturalisering en macht, doorspekt met voorbeelden uit zijn onderzoek bij jongvolwassenen in Brussel.

Toegang: €5/€4 (leden & St-Gillenaren) - in het Nederlands - www.masereelfonds.be

11/03 > 13/05 10:00 - 22:00 GENTRIFY NOW

EXPO PttL

[NL] De analyse van de stedelijke gentrificatieprocessen kan niet losgekoppeld worden van het sociale vraagstuk. Hoewel de gentrificatie in Brussel (voorlopig nog) overkomt als een 'zachte' transformatie van wijken en zich vertaalt in het ontstaan van nieuwe gebieden die veeleer 'in trek' dan wel 'chic' zijn, vertoont deze dynamiek een verregerende sociale selectiviteit.

[FR] L'analyse des processus de gentrification urbaine ne peut faire l'impasse de la question sociale. Mais si, pour l'instant du moins, la gentrification se déroule à Bruxelles de manière soft sous la forme de quartiers qui sont devenus à la mode sans être encore chics, la dynamique procède déjà à une large sélection sociale.

toegang gratis / entrée gratuite - www.pttl.be

30/03 20:00

SOUNDPAINTING

[FR] Le Soundpainting est l'art de la composition en direct. Un langage de signes. Soundpainting Belgium organise des ateliers, de concerts, des cours, etc. Viens participer à un atelier et rejoignez le SPAT!

[NL] Soundpainting is de kunst van live compositie, door middel van gebaren. Soundpainting Belgium organiseert ateliers, concerten, cursussen, enz. Kom meedoen met een atelier en maak deel uit van het SPAT!

toegang gratis / entrée gratuite / free entrance
www.soundpainting.be

PIANORAMA

EEN SOCIAAL GETINTE FILMREEKS
VOOR SENIOREN / UNE SÉRIE DE FILMS
SOCIAUX POUR SENIORS

31/03 14:00 - NE DIS RIEN

[NL] Pilar ontvlucht met haar zoon het huis. Haar man Antonio doet er alles aan om zijn vrouw terug te winnen, maar de wonden van Pilar zitten diep en onderhuids sluimert de agressie van Antonio.

[FR] Pilar, s'enfuit de chez elle en emmenant son fils. Son mari Antonio la poursuit, veut la ramener à la maison, lui promet de changer, de ne plus être violent. Rien n'y fait, Pilar a pris sa décision.

28/04 14:00 - LES BRODEUSES

Les Brodeuses
© Sombbrero Productions

[NL] Claire, 17, woont alleen en kan daardoor voor haar omgeving verbergen dat ze al een tijdje zwanger is. Mevrouw Mélikian runt een borduuratelier en neemt Claire onder haar hoede.

[FR] Claire vit seule dans une chambre à Angoulême. Quand elle apprend qu'elle est enceinte, elle décide d'accoucher sous X. C'est chez Mme Mélikian, brodeuse à façon pour la haute couture, qu'elle trouve refuge.

Prijs/prix: €4/3/1,25 (art.27) - incl. taart & café/thé

/// FR

COLLECTIF ALPHA

LIBERTÉ D'APPRENDRE - APPRENDRE POUR LA LIBERTÉ

Le Collectif Alpha, un centre de formation en alphabétisation pour adultes et un centre de documentation, organise depuis plus de 30 ans des cours d'alphabétisation pour adultes, hommes et femmes, à partir de 18 ans. Plus de 600 personnes de plus de 40 nationalités suivent chaque année les cours du jour ou les cours du soir à Saint-Gilles, Forest ou Molenbeek.

Le Collectif Alpha a comme objectif de promouvoir l'alphabétisation et le droit pour tout adulte d'accéder à une formation de base de qualité près de chez lui. Les cours d'alphabétisation permettent aux adultes qui le souhaitent d'acquérir les bases en lecture, en écriture et en mathématique. Apprendre à parler, lire, écrire et calculer pour se débrouiller dans la vie quotidienne, mais aussi pour pouvoir se situer, participer et agir dans la société.

Le Collectif Alpha organise des cours de lecture et d'écriture en français, des cours de mathématique, ainsi que des visites culturelles, des ateliers de chant, de théâtre, d'histoire, d'informatique,... Autant d'activités qui visent à mieux comprendre le monde, à y agir et à l'améliorer. Il offre un accueil, une orientation et un suivi des étudiants toute l'année.

INFO

COLLECTIF ALPHA

Rue de Romestraat 12, 1060 St Gilles
TEL 02 538 36 57
info@collectif-alpha.be – www.collectif-alpha.be

CENTRE DE DOCUMENTATION HEURES D'OUVERTURE

mar, mer & jeu: 9h à 17h (mardi soir SUR RDV)
TEL 02 33 09 25 – cdoc@collectif-alpha.be

Le collectif gère également un centre de documentation spécialisée qui rassemble ouvrages et outils pédagogiques concernant l'alphabétisation et la formation des adultes, ouvert à tous : formateurs d'alphabétisation, enseignants, chercheurs, étudiants. Le Collectif Alpha fait partie du réseau des associations d'alphabétisation 'Lire et Ecrire'.

'Centre de Documentation', toutes les publications en vente, des dossiers d'accompagnement de mallettes pédagogiques, des sélections bibliographiques commentées, etc. Les Editions du Collectif Alpha publient également des ouvrages pédagogiques destinés aux formateurs et/ou aux étudiants en alpha.

"Maintenant que je lis, je réalise qu'il me faut découvrir autrement le monde."

Khadjatou

Sur le site www.collectif-alpha.be, vous trouverez, entre autres, les productions des étudiants : un manifeste "Liberté d'apprendre - apprendre pour la liberté", des textes et dessins des étudiants, des photos d'exposition, des pièces de théâtre, etc. Vous découvrirez, dans la section

Les inscriptions aux cours de jour et du soir ont lieu début septembre (date est précisée vers le mois de mai). Les cours commencent à la mi-septembre et se terminent vers la mi-juin. Les conditions pour s'inscrire sont les suivantes : avoir 18 ans, être peu scolarisé (en français ou dans sa langue maternelle) et avoir un niveau inférieur au CEB (Certificat d'Etudes de Base). Les frais d'inscription s'élèvent à 25 euros par an.

ET, EST

Et voilà ! Moi, je suis le **ET**. Je suis une conjonction. On m'appelle 'conjonction de coordination' car je lie une ou plusieurs parties du discours qui sont pareilles. J'adore ça ! C'est super!

***

Et moi, je suis le **EST**, la 3e personne du singulier du présent du verbe être. Devant moi, il y a toujours le pronom il ou le pronom elle, un nom propre ou un nom commun. Voilà mes exemples :

Il est petit mais elle est grande.

Jean est parti hier et Sylvie est arrivée aujourd'hui.

Le crayon est sur la table et la gomme est dans ton sac.

/// NL

CURIOSA

Over taal gesproken: naast het Frans en het Nederlands en de meer dan honderd andere talen die in Brussel nog worden gesproken, heb je natuurlijk ook het Brussels dialect. Maar wie gebruikt dat eigenlijk nog vandaag?

Wel, hier vlakbij in de Marollen kan je ze nog vinden, de wat oudere Marolliens die met u het glas willen heffen met een welgemeend oep aa bakkes! In café du Coq 'bij den Bich' bijvoorbeeld, op de hoek van de Poepengang.

In de Marollen hebben alle straten naast een Franse en een Nederlandse ook nog een Brusselse of Marolse naam, die dikwijls, of zeg maar meestal, helemaal niets te maken heeft met de officiële naam.

Zo wordt de Rue des Ménages of Huishoudstraat in de lage Marollen ook nog de Deevestroet genoemd, wat dus eigenlijk Rue des Voleurs zou moeten zijn in het Frans. Een Meesterdief zou hier ooit een schoolje voor jonge leerling-dieven hebben opengehouden, waar hen de truken werden aangeleerd om rijke burgers in de binnenstad van hun portemonnee te ontdoen. Eens ze genoeg buit hadden binnengebracht, kregen ze hun diploma.

De Abrikozenboomstraat of Rue de l'abricotier is bij de Marolliens beter bekend als Den Bloempanchgang. Bloempanch is dialect voor de typische Brusselse bloedpens, tegenwoordig ook officieel erkend als 'streekproduct'. De 'Orde van den Bloempanch', met leden als Toots Thielemans en Annie Cordy, doet er, van haar kant, alles aan om de volkse tradities in deze wijk te bewaren.

De eerder vernoemde Poepengang heet officieel Priesterstraat. Poepen is in dit geval geen werkwoord maar een

vervorming van het woord 'Papen' of 'katholieken'. Verder hebben we nog de Builestroet (rue des Faucons/Valkenstraat), P'tit Villa, Peeremansstrotche en vele andere!

Maar het mooist blijf ik toch de Heilige Geeststraat vinden of rue du Saint-Esprit: in het Marols wordt dat het Werm Vliesstrotche!

– PV

/// NL

BIDDEN EN VLOEKEN DOE JE IN JE EIGEN TAAL

Het woord van God wordt in vele talen gesproken. Ook in de kerken van Sint-Gillis. In de kerk aan het Voorplein heeft de eucharistieviering in het Spaans, Italiaans, Frans en Nederlands plaats. De kerk Jezus Arbeider wordt gebruikt voor de Portugese misvieringen voor de Braziliaanse gemeenschap. In de Jourdanstraat is er de Poolse Katholieke Missie. We spraken met Eric Van Craeynest, priester in Sint-Gillis en vanuit het vicariaat verantwoordelijk voor de relaties met de verschillende katholieke gemeenschappen in het Brussels Gewest, en met Marcel Cloet, verantwoordelijke voor de Nederlandstalige pastoraal in Sint-Gillis.

IEDERE GEMEENSCHAP HAAR EUCHARISTIEVIERING

Van Craeynest: "In de jaren zestig ontstond de zogenaamde 'autonomie van de pastoraal' waardoor vieringen in de eigen taal, Nederlands of Frans, werden georganiseerd. In de loop der jaren kwamen daar de Italianen en de Spanjaarden en later de Afrikanen bij. Maar er zijn nog veel meer gemeenschappen actief in Brussel. Zo organiseert de katholieke Vietnamese gemeenschap, sinds het eind van de jaren zeventig aanwezig als gevolg van de vluchtelingenstroom na de Amerikaanse nederlaag, hun vieringen aan de Gulden Vlieslaan. Maronieten en Chaldeërs, christenen uit het Midden-Oosten, komen samen in Elsene, waar ook gemeenschappen uit Hongarije en Slowakije hun stek vonden. Haïtianen vieren in 'La Poudrière' aan de Ninoofsepoort, Chinese katholieken vlakbij het Jubelpark, Filippijnen aan Ribeaucourt,... En dan vergeten we nog de Ecuadoranen en de Brazilianen. In deze kerken van verschillende grootte komen sommige gemeenschappen wekelijks samen, andere slechts maandelijks."

"De noodzaak voor eigen eucharistievieringen is niet alleen een kwestie van taal, maar ook van oorsprong. De Portugezen

en de Brazilianen hebben ooit samen een Goede Vrijdagviering georganiseerd. De sfeer was heel contradictorisch: de Brazilianen vierden zeer uitgelaten, theateraal, de Portugezen eerder ingetogen. In Kuregem worden er Spaanstalige eucharistievieringen georganiseerd, maar na de mis zie je de jongere Ecuadoranen en de oudere Spaanse vrouwen apart staan en praten."

APARTE MISVIERINGEN, REM OP INTEGRATIE?

"Dat is dubbel: op korte termijn vergemakkelijkt een aparte misviering de ontvangst in België, mensen voelen zich erdoor makkelijker thuis. Zoals de volkswijsheid zegt "tellen, vloeken en bidden" doet men het liefst in zijn eigen taal. Maar op langere termijn kan het inderdaad een rem vormen op de integratie. Je hebt natuurlijk ook gelovigen die zich in de Franstalige pastoraal integreren, zoals de Portugese kinderen. En veel Afrikaanse gemeenschappen zijn de levende kracht achter de Franstalige pastoraal. Belangrijk is dat erover wordt gewaakt dat de verschillende parochies niet teveel in getto's vervallen en dus in de eerste plaats geografisch worden ingedeeld."

SAMENWERKING

"Iedere maand komen we samen met de verantwoordelijken van de Franstalige, Nederlandstalige, Spaanse, Portugese, Braziliaanse en Italiaanse pastoraal van Sint-Gillis. De Poolse pastoraal is er niet

bij: zij vormen een grote gemeenschap en voelen niet direct de nood voor samenwerking. Tijdens die bijeenkomsten wisselen we informatie uit over wat er leeft in de eigen gemeenschap. We organiseren ook samen vieringen in het kader van de Goede Week (de week voor Pasen), Aswoensdag (het begin van de vasten) en Allerzielen (herdenking van de doden). Iedereen krijgt de teksten in het Frans, gelezen en gezongen wordt er in de verschillende talen. Sinds 2009 organiseren we op het einde van het pastorale jaar een gezamenlijke barbecue."

BELANG VAN EEN EIGEN GEMEENSCHAP

Marcel Cloet: "De Nederlandstalige geloofsgemeenschap is de kleinste van de zeven. Je kan je dus de vraag stellen of het zinvol blijft om een afzonderlijke eucharistieviering te hebben. Maar taal is heel belangrijk voor het verwoorden en vieren van je geloof. Vroeger was alles in het Latijn, de gelovige van vandaag wil echter bewust weten wat hij of zij gelooft en het ook onder woorden kunnen brengen. En dat is al moeilijk genoeg in je eigen moedertaal. Zonder eigen viering worden de Nederlandstalige gelovigen gewoon opgeslorpt in het geheel. Sommigen zouden ook helemaal afhaken. Bovendien is het belangrijk dat in het multiculturele Brussel en Sint-Gillis de Nederlandstalige minderheid zichtbaar aanwezig blijft."

Daarnaast biedt een kleine gemeenschap specifieke mogelijkheden. Er groeit een heel hechte band. We zitten in een kring en niet meer anoniem verspreid over de hele kerk. Mensen kennen, leven mee met, dragen elkaar,... voor veel alleenstaanden is dit erg kostbaar. Zo een kleine gemeenschap heeft echter maar zin als het een actieve, levende gemeenschap is – meer dan een viering aanbieden, een gemeenschap waar iets van uit gaat, die zich inzet voor concrete mensen, voor de lokale gemeenschap en voor de bredere samenleving.

Het mag ook geen eiland of gesloten clubje zijn. Een dubbele samenwerking behoedt ons daarvoor: enerzijds met de Nederlandstalige pastoraal van Vorst en van Ukkel voor aspecten als catechese, gezinsvieringen, Kerk en Leven; anderzijds met de zeven geloofsgemeenschappen in Sint-Gillis zelf, gecoördineerd door Eric Vancraeynest. Ik denk dat dit een voorbeeld is voor heel Brussel."

– HB

/// SP

DE WERELD ROND IN MIJN GEMEENTE

In deze rubriek willen we vertegenwoordigers van de verschillende nationaliteiten die in Sint-Gillis wonen, aan het woord laten. Waar komen ze vandaan? Hoe zijn ze in Sint-Gillis verzeild geraakt? Wat vinden ze van hun gemeente? Wat is hun levensverhaal?

LUISA ANTOLIN UIT SPANJE

Con el día de la poesía que tuvo lugar el 27 de enero encontramos a una poeta, que también escribe cuentos. Viene de España y se llama Luisa ANTOLIN. Luisa, nació en Madrid, antes de venirse para Bruselas vivió en la Isla Menorca en Baleares y ahora... ella nos cuenta sobre su vida en San Gilles.

Me llamo Luisa Antolín, soy española, llegue a Bruselas hace cuatro años, con mi compañero y dos hijos. Vinimos directamente a vivir al barrio de San Gilles. Algunos amigos nos habían recomendado San Gilles como un buen barrio para vivir. Me gusta mucho por su diversidad, la variedad de gente que vive en el barrio, de todas las partes del mundo. Me parece además un barrio muy abierto, dinámico y con mucha vida. Somos de Madrid pero antes de vivir en Bruselas estuvimos cuatro años viviendo en Menorca, una isla preciosa del mediterráneo, la isla de la calma, la llaman. Después de tanta calma, de vuelta a vivir en una ciudad, nos apetecía vivir en un barrio animado, con vida en la calle, como es San Gilles.

BRUSELAS Y ESPAÑA ¿QUÉ ES LO QUE ECHAS DE MENOS Y LO QUE TE GUSTA?

Bruselas me gusta mucho y San Gilles lo que más. Comparada con Madrid es una ciudad pequeña, y eso se agradece; es una ciudad muy agradable para vivir, aunque el cielo blanco de Bruselas a veces me pesa. ¡Echo de menos el sol y la luz!

Pero hay muchas otras cosas en Bruselas que compensan el estar aquí. Desde mi experiencia como extranjera, creo que Bruselas es una ciudad muy abierta, justamente porque la habitan gente de muchos países, que llega, se queda, se marcha, vuelve... deja su huella y conforma la ciudad. Y dentro de Bruselas, San Gilles lo es especialmente. Otra cosa

que encuentro buena es la educación pública, creo que aquí hay más inversión en educación. Además me da la impresión de que aquí en Bruselas se da mucho valor y se apoya la creación artística y al artista. Pienso que hay mucho arte en la calle, actividades artísticas, artes plásticas, BD, música, circo y muchas oportunidades también para la formación artística. Aquí se apoya más la actividad artística desde las instituciones públicas, que por ejemplo en Madrid.

Pero como te decía, aquí echo de menos el sol y la luz que tiene España y también la lengua, el expresarme y escuchar mi lengua, el castellano. Mi nivel de francés todavía no me hace fácil tener una conversación más íntima o coloquial en un bar, pierdo los matices. En España, la lengua me arropa, me abriga, me consuela. Además, a veces me echas de menos también el carácter español, la alegría, la pasión que hay allí... Pero estoy muy feliz aquí en San Gilles, en dónde también puedes encontrar alegría y pasión...

ESCRIBIR...

Siempre he escrito desde pequeña y por eso estudié periodismo, para escribir el mundo. He trabajado como periodista, he participado en varios talleres de escritura y también he tenido mi propio taller de

escritura, como profesora. La escritura, la he compaginado todos estos años con distintos trabajos de formación y sensibilización, relacionados con la cooperación al desarrollo y los derechos de las mujeres. Ahora mismo trabajo con una ONG internacional aquí en Bruselas que se llama WIDE.

Fue a partir de mi estancia en Menorca cuando empecé a tomarme más en serio mi vocación-profesión de escritora. Allí empecé a escribir mi primer libro de poesía que terminé luego aquí en Bruselas: "Descubrimiento de la herida", que publiqué hace dos años. También allí nació el proyecto de escribir una colección de cuentos infantiles, una especie de biografías de grandes escritoras para niños. La idea es dar a conocer a las niñas y niños la vida y obra de algunas mujeres escritoras de una manera amena y divertida, contado como un cuento. Por ejemplo, he escrito uno sobre Virginia Woolf y otro sobre la filósofa María Zambrano. En este momento, estoy trabajando en mi próximo libro de poesía.

- EV

/// NL (samenvatting)

DE WERELD ROND: Luisa Antolin

Geboren in Madrid, koos Luisa Antolin, na vier jaar op het eiland van de rust Menorca te wonen, samen met haar man en kinderen op aanraden van vrienden voor Sint-Gillis. Al vier jaar woont deze schrijfster in onze gemeente. De diversiteit, de dynamiek, de levendigheid maakten Sint-Gillis meteen aantrekkelijk voor haar. Ze houdt van Brussel en nog meer van Sint-Gillis, maar een grauwe lucht doet haar de zon en blauwe hemel van Spanje wel missen. Gelukkig is er heel wat te vinden dat het gemis een beetje compenseert. Als buitenlander voelt ze dat Brussel een open stad is, net omdat er zoveel mensen van diverse landen wonen, aankomen,

vertrekken en weerkeren. Het openbaar onderwijs, en de waarde die wordt gehecht aan creativiteit en de ondersteuning daarvan, lijken haar belangrijk. Ze ziet veel kunst op straat, veel activiteiten, plastische kunsten, strips, muziek, circus, veel kunstzinnige vorming. De Spaanse 'alegría' en passie die ze ook mist, vindt ze gelukkig wel terug in Sint-Gillis. Luisa werkt voor de internationale ngo WIDE rond de rechten van de vrouw. Maar van kinds af aan schrijft ze en krijgt ze er niet genoeg van. Ze organiseerde reeds schrijfateliers en vormingen. In Menorca schreef ze haar eerste poëzie album: "Descubrimiento de la herida", en sindsdien schrijft ze ook autobiografieën voor kinderen van schrijvers als Virginia Woolf. Nog veel schrijfsels te verwachten van Luisa Antolin...

///NL /// FR

LEXICON

APEB – ASSOCIAÇÃO DOS PORTUGUESES EMIGRADOS NA BÉLGICA

[NL] Deze vereniging voor Portugese expats in België is de oudste en de grootste vereniging van Portugezen die in België verblijven. Ze organiseren uitstappen en reizen, hebben een kinderaanbod, een koor, een bibliotheek, enz.

[FR] Cette association des Portugais expatriés en Belgique est la plus ancienne (1966) et la plus grande association de la communauté portugaise de Belgique. Ils organisent des excursions et voyages, ils ont des activités pour enfants, une chorale, une bibliothèque, etc.

• Rue de Belgradostraat 120
1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 539 18 84 – www.apeb.be

COLLECTIF ALPHA

[NL] Collectif Alpha organiseert alfabetiseringscursussen voor volwassenen: lezen, schrijven,...

Ze hebben ook een documentatiecentrum.

[FR] Collectif Alpha est un centre de formation en alphabétisation pour adultes et un centre de documentation à Saint-Gilles.

• Rue de Rome, 12, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 538 36 57
info@collectif-alpha.be – www.collectif-alpha.be

DIENST NEDERLANDSTALIGE AANGELEGENHEDEN SINT-GILLIS / SERVICE DES AFFAIRES NÉERLANDOPHONES SAINT-GILLES

[NL] Deze dienst oefent de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap uit op het gemeentelijke niveau. De Dienst Nederlandstalige Aangelegenheden ondersteunt het culturele leven aan de hand van tal van acties naar verenigingen en instellingen toe, alsook door een eigen aanbod te creëren. Ze organiseren taallesen voor anderstalige kinderen en ondersteunen initiatieven voor kinderen en jongeren.

[FR] Ce service exerce les compétences de la Communauté Flamande au niveau communal. Le Service des Affaires néerlandophones soutient la vie culturelle par de nombreuses actions envers les associations et les institutions et par la création d'une offre culturelle propre. Le service organise des cours de langue néerlandaise pour les enfants allophones et soutient des initiatives pour jeunes et enfants.

• Place M. Van Meenenplein 39
1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 533 98 60
na-an.1060@stgillis.irisnet.be
www.stgilles.irisnet.be

HISPANO-BELGA

[FR] Hispano-Belga asbl est une maison de quartier qui suscite toute collaboration entre les citoyens belges et les personnes d'origine immigrée en vue de favoriser au mieux l'intégration de ces dernières en Belgique. Il y a un service social et jeunesse avec différents d'activités, aussi des cours d'espagnol et de français, des ateliers et projets.

[NL] Hispano-Belga is een wijkhuis dat de samenleving en -werking tussen Belgen en immigranten stimuleert met het oog op een betere integratie van deze laatste in België. Er is een sociale en jeugddienst met verschillende activiteiten, maar ook lessen Spaans en Frans, ateliers en projecten.

• Chaussée de forest, 244-246, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 539 19 39
www.hispano-belga.be

MAISON DU LIVRE

[FR] La Maison du Livre est une asbl bruxelloise qui organise des activités centrées sur le livre et l'écriture. C'est aussi une maison de l'écriture : des ateliers et stages de tous niveaux. Leur périodique 'Debout les Mots !', paraît trois fois par an.

[NL] Maison du Livre is een Brusselse vzw die activiteiten rond het boek en het schrift organiseert. Het is ook een schrijfhuis: er zijn workshops en cursussen van alle niveaus. Hun magazine 'Debout les mots' verschijnt 3 keer per jaar.

• Rue de Romestraat 24-28, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 543 12 20
info@lamaisondulivre.be

PIANOFABRIEK

[NL] In de Pianofabriek worden naast Nederlandse lessen (CVO) en conversatietafels (Bru-taal), ook lessen Arabisch (CitaDelle) en Berbers (vzw N'Imazighen) georganiseerd.

[FR] Au Pianofabriek, il y a des cours et tables de conversation en néerlandais, mais aussi des cours d'arabe et berbère (asbl N'Imazighen).

• rue du Fortstraat 35, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 541 01 70
info@pianofabriek.be – www.pianofabriek.be

TUTTI FRUTTI

[NL] Talenschool voor kinderen tussen 3 en 11 jaar, die op een originele manier worden onderwezen in vreemde talen (Arabisch, Chinees, Nederlands, Engels, Frans, Duits, Italiaans, Russisch en Spaans). Er vinden ook stages en naschoolse activiteiten plaats.

[FR] Tutti Frutti est une école de langues pour les enfants de 3 à 11 ans qui vous propose une méthode originale pour apprendre les langues. Elle organise aussi des stages et ateliers extrascolaires.

• Overwinningstraat 204 rue de la Victoire
1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 538 37 43
tuttifrutti@skynet.be – www.tutti-frutti.be

ANIMATIECENTRUM VOOR DE TALEN

[NL] De vzw Animatiecentrum voor Talen stimuleert het gebruik van vreemde talen in het dagelijks leven. Enerzijds wil de vzw de interesse voor andere culturen aanwakkeren. Anderzijds willen ze mensen de kans bieden om zich gemakkelijker te integreren. De vzw organiseert workshops, conversatietafels, feesten, maar voert ook campagnes voor bewustwording rond communicatie.

[FR] Le Centre d'Animation en Langues asbl se donne pour mission de favoriser la pratique des langues étrangères. L'objectif du Centre d'Animation en Langues s'étend au-delà du pur apprentissage linguistique. En encourageant la pratique des langues étrangères, nous cherchons à inciter le citoyen à s'ouvrir à la réalité de l'autre. L'asbl organise des workshops, des tables de conversation, des fêtes, mais aussi des campagnes qui soulignent l'importance de la communication.

• Havenlaan 23 avenue du Port 23
1000 Brussel/Bruxelles
TEL 02 201 52 05
www.talanimatie.be

BRU-TAAL

[NL] Vzw Bru-taal is het Brussels Netwerk voor Nederlandse taalstimulering, dat plaatsen en gelegenheden creëert waar taalgebruikers het Nederlands kunnen en durven oefenen met Nederlandstalige vrijwilligers.

[FR] L'asbl Bru-Taal est le réseau Bruxellois qui organise des tables de conversations pour non-néerlandophones.

• rue Philippe De Champagnestraat 23
1000 Brussel/Bruxelles
TEL 02 501 66 90
info@bru-taal.be – www.bru-taal.be

[NL] Het lexicon geeft een beknopt overzicht van interessante adressen binnen het thema. Deze lijst is geenszins volledig. Op www.pianofabriek.be vindt u een uitgebreider lexicon dat bovendien regelmatig wordt aangevuld.

[FR] Ce petit lexique vous donne un résumé d'adresses utiles autour de ce thème. La liste n'est toutefois pas exhaustive. Vous trouverez sur www.pianofabriek.be un lexique plus étoffé, remis à jour régulièrement.

BDLF - BRUXELLES DESTINATION LANGUE FRANÇAISE

[FR] BDLF est une association spécialisée dans le secteur de la formation, du tourisme et de la culture à Bruxelles. Leur objectif est la promotion de l'image de Bruxelles comme capital européenne francophone, aussi par l'organisation de cours de français. Les cours sont organisés en partenariat avec l'Alliance Française de Bruxelles-Europe.

[NL] BDLF is een organisatie die het imago van Brussel promoot als een Franssprekende hoofdstad van Europa. Hiervoor organiseren ze ondermeer cursussen Frans, samen met Alliance Française van Brussel-Europa.

• TEL 02 646 26 24 – info@bdlf.be

BRUXELLES FORMATION

[FR] Bruxelles Formation est l'organisme officiel chargé de la Formation professionnelle des demandeurs d'emploi et des travailleurs francophones de la Région de Bruxelles-capitale.

Ils organisent des formations en langues ciblées métiers: le néerlandais, l'anglais, et le français langue étrangère à partir du niveau débutant ; l'allemand et l'espagnol, à partir d'un niveau plus avancé.

[NL] Bruxelles Formation is de officiële instantie belast met de professionele opleiding van werkzoekenden in Franse werknemers van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (tegenhanger van de Vlaamse VDAB). Bruxelles Formation organiseert taalopleidingen voor specifieke beroepen: het Nederlands, Engels, Frans als vreemde taal vanaf beginnersniveau; het Duits en Spaans vanaf een hoger niveau.

• Koningsstraat 93 rue Royale
1000 Brussel/Bruxelles
TEL 0800 555 66 – www.bruxellesformation.be

CENTRUM BASESEDUCATIE BRUSSELLEER

[NL] Het Centrum Basiseducatie Brusselleer organiseert cursussen voor mensen die niet lang naar school zijn geweest: Nederlands voor anderstaligen, maar ook Nederlands moedertaal, wiskunde, ICT enz.

[FR] Brusselleer organise des cours pour des gens qui n'ont pas fini l'école : néerlandais pour allophones, mais aussi néerlandais comme langue maternelle, mathématiques, ICT etc.

• rue Marcqstraat 16-18
1000 Brussel/Bruxelles

TEL 02 223 20 45
info@brusselleer.be – www.brusselleer.be

CVO BRUSSEL

[NL] CVO Brussel, het centrum voor Volwassenen- onderwijs in Brussel, is een opleidingscentrum voor permanente vorming dat door middel van kwaliteitsvolle dag-, avond- en weekendcursussen ernaar streeft om een flexibel en gevarieerd opleidingsaanbod aan te bieden. Het CVO maakt deel uit van het Vlaams gemeenschapsonderwijs.

[FR] CVO Brussel est une centre de formation néerlandophone pour adultes à Bruxelles, qui offre des cours qualitatifs pendant la journée, le soir et le week-end et qui veut obtenir une offre de formation varié et flexible. Le CVO fait parti de l'enseignement communautaire flamand.

• rue Materiaalstraat 67, 1070 Anderlecht
TEL 02 0528 09 50
info@cvobrusssel.be – www.cvobrusssel.be

HUIS VAN HET NEDERLANDS

[NL] Nederlands leren en oefenen? Één adres: het Huis van het Nederlands Brussel. Elk jaar helpen ze duizenden mensen op weg naar de ideale cursus Nederlands. Op basis van een korte (taal)test en een gesprekje bekijken ze welke cursus voor iemand het meest geschikt is. Via verschillende projecten wijst het Brusselse Huis van het Nederlands de weg om je Nederlands te oefenen: 'Bijt in Brussel', patati, enz.

[FR] Apprendre et parler le néerlandais? Une seule adresse: la Maison du néerlandais à Bruxelles.

Chaque année, ils aident des milliers de personnes à trouver le cours de néerlandais idéal à Bruxelles. Sur base d'un petit test (linguistique) et d'une conversation, ils déterminent quel cours convient le mieux à la personne qui les a contactés. Par différents projets, la Maison du néerlandais à Bruxelles ouvre la voie : 'Bijt in Brussel', patati, etc.

• rue Philippe de Champagnestraat 23
1000 Brussel/Bruxelles
TEL 02 501 66 60
info@huisnederlandsbrussel.be
www.huisvanhetnederlands.be
www.patati.be

KAMER VOOR HANDEL EN NIJVERHEID BRUSSEL - CVO

[NL] De K.H.N.B. heeft een talenschool voor volwassenen met praktijkgerichte cursussen Nederlands, Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans, gericht op alle niveaus van het beginners- tot een gevorderd niveau. Er zijn dag-, avond- en zaterdagklassen.

[FR] Le K.H.N.B. a une école de langues pour adultes avec des cours de néerlandais, d'anglais, d'allemand, d'italien, d'espagnol et de français langue étrangère, du niveau débutant au niveau avancé. Il y a des classes du jour, du soir et du samedi.

• Vrije Universiteit Brussel - lokaal D 1.33
Pleinlaan 2, 1050 Elsene/Ixelles
www.cvo-khnb.net

LIRE ET ÉCRIRE

[FR] Lire et Ecrire a pour buts de promouvoir et de développer l'alphabétisation dans une perspective d'émancipation des personnes et de changement social vers plus d'égalité. Collectif Alpha est le lieu d'alpha à Saint-Gilles.

[NL] Lire et Ecrire promoot en werkt aan alfabetisering vanuit een emancipatorische invalshoek en vanuit sociale verandering naar meer gelijkheid. Collectif Alpha is de lokale afdeling in Sint-Gillis.

• rue Charles VI straat 12
1210 Saint-Josse-ten-Noode,
TEL 02 502 72 01
lire-et-ecrire@lire-et-ecrire.be

VDAB

[NL] VDAB is de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Ze helpt werklozen een job te zoeken en biedt daarnaast opleidingen, bijscholingen aan, o.a. ook lessen Nederlands op de werkvloer, maar verder ook Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans.

[FR] VDAB est le service public de l'emploi de la Flandre (langue officielle: le néerlandais). VDAB offre d'emploi, de formation et d'éducation et d'orientation professionnelle. VDAB organise aussi des cours de néerlandais, mais aussi le français, anglais, allemand, espagnol et italien.

• Keizerslaan 11, 1000 Brussel/Bruxelles
tel 0800 30 700
info@vdab.be – www.vdab.be

SERVICE D'INFORMATION SUR LES ETUDES ET LES PROFESSIONS

• www.siep.be

CLL - COURS DE LANGUES EN BELGIQUE

• www.cll.be

BUURT / QUARTIER

/// NL

PLEINEN, PARKEN & PLEKKEN

In de omgevingsanalyse die u op onze website kan vinden staat dat de mensen van Sint-Gillis menen dat er te weinig publieke ruimtes zijn. De kaart van de gemeente bevestigt dat op het eerste zicht... maar klopt dit wel... Daarom de rubriek: pleinen, parken en plekken.

HET FONTAINASPARK (anno 2025)

WAT – Het Fontainaspark omvat een geheel van woonegelegenheden, groene ruimtes en sociale voorzieningen. Aan de metro Hallepoort zorgt een 'ecoduct' voor een groene verbinding tussen de Marollen en hartje Sint-Gillis, op de plaats van de afgebroken Cité Fontainas. Door het 'verzinken' van de kleine ring is het park rechtstreeks verbonden met het Hallepoortpark.

Onder meer drie woontorens met 600 wooneenheden geven huisvesting aan een mix van senioren en jonge gezinnen. Bij de meest recente en hoogste woontoren, gelegen aan de kruising van de Steenweg op Vorst met de Verlengde Andennestraat, zijn de eerste etages voorbehouden voor een kribbe en andere sociale voorzieningen. De ondergrondse parkings van de torens, de Hallepoort en het Marie Jansonplein worden uitgebaat door het gemeentelijk sociaal parkeerbedrijf.

Op de plek van de vroegere appartementsgebouwen van de Foyer Saint-Gillois zijn nu drie sportvelden die deel uitmaken van het Uilenspiegel-scholencomplex. Het geheel is ook na de schooluren toegankelijk en biedt tevens een rechtstreekse doorgang naar de Zwedenstraat en het vroegere Heldenplein.

Door het verdwijnen van enkele huizen, de garage in de Fontainasstraat en de parkings op straat is het geheel één groene zone doorkruist met fiets- en wandelpaden en een melkhuisje centraal gelegen aan de zone 20 Fontainasweg. Via het vroegere Germeauparkje bereikt men de Féronstraat en zo Saint-Luc en het gemeentelijk sportcomplex. Hierdoor lijkt het Fontainaspark soms op een stukje Amsterdams Vondelpark.

WAAR – Begrensd door Hallepoortpark (de kleine ring), de Emile Féronstraat, de Verlengde Andennestraat en de Steenweg op Vorst.

GROOTTE – Ongeveer 4 voetbalvelden.

VOOR WIE – Dankzij de metro, het regionaal fietspad en enkele grotere publieke voorzieningen in de wijdere omgeving is er veel passageverkeer en mensen die bij goed weer gelokt worden door het terras van het melkhuisje.

De school biedt een ruim pakket aan naschoolse activiteiten waar zowel adolescenten als jonge kinderen op intekenen. Families vinden enkele kleinere speeltuintjes; de petanquebanen en een moestuin maken het geheel rond. Onder de ecobrug zijn er ook twee feestzalen die druk gebruikt worden voor familiefeesten en jongerenfeesten.

GESCHIEDENIS – Het gemeentebestuur ontwierp de voor die tijd ambitieuze plannen ter gelegenheid van de consultatieronde van een wijkcontract en de vele vragen van de bewoners. Gestart in 2012 eindigden de werken een decennium later, grotendeels gefinancierd door Europese en gewestelijke gelden. Op dit ogenblik maakt men plannen voor een groene doorsteek naar het Park van Vorst.

NOOT – Je merkt het, dit keer gingen we in deze rubriek science fiction! We dromen een nieuwe site, inspelend op de vraag van het gemeentebestuur om voorstellen te formuleren voor de te vernieuwen J. Francksquare en omgeving. Dit in het kader van het lopende wijkcontract Fontainas.

Nog andere voorstellen? Reageer, en stuur ze op naar: Cel Wijkcontracten – Sébastien Dechamps
sdechamps@stgilles.irisnet.be
graag in cc naar: geert.steendam@pianofabriek.be.

– GS

/// FR

HISPANO BELGA

UNE GRANDE FAMILLE DANS UNE MAISON DE QUARTIER VIVANTE

Créée en 1964, l'objet de Hispano Belga à l'époque était de promouvoir toute initiative et de susciter toute collaboration entre les citoyens belges et les personnes d'origine espagnole en vue de favoriser au mieux l'intégration de ces dernières en Belgique. En jetant un coup d'œil sur le parcours d'Hispano Belga, on s'aperçoit que le cap fixé au départ a été plutôt bien respecté les vingt premières années de son existence.

Ensuite, celle-ci a dû s'adapter aux changements survenus au fil du temps. En effet, la population et les demandes ont changé à partir des années 80. C'est ainsi qu'Hispano Belga a ouvert ses portes à toutes les communautés du quartier de Saint-Gilles et de la ville de Bruxelles. Toutefois, l'association a su rester fidèle à la ligne de conduite qui était la sienne : travailler pour l'intégration de toute personne d'origine étrangère et collaborer avec des personnes belges. Jusqu'à présent, cet objectif original a toujours permis à l'association de se rappeler d'où elle vient, où elle va et de donner un nouvel élan à ses projets.

L'aspect humain et relationnel a souvent été mis en avant par la fondatrice d'Hispano Belga, sœur Fabiola Pedrals, ainsi que par les autres responsables et les différentes équipes tout au long de son histoire. Ceci a permis à l'association de cultiver un esprit de groupe. Hispano Belga, dans le passé comme au présent, ressemble à une grande famille.

Implantée depuis 1982 dans la commune de Saint-Gilles, l'adresse de l'association est aujourd'hui bien connue. Pour ce qui est du travail actuel, le service social

accueille et oriente une vingtaine de personnes, majoritairement d'origine latino-américaine, par semaine. L'école de devoirs accueille chaque jour une trentaine d'enfants de l'école primaire. Les cours d'alpha, organisés en partenariat avec Lire et Ecrire, et les cours de français langue étrangère en soirée accueillent des adultes de différentes origines. L'espace senior est le lieu où les mamies fondatrices d'origine espagnole s'épanouissent de différentes manières. Ce groupe est fidèle à l'association depuis 45 ans. L'atelier photo a un public majoritairement de Saint-Gillois. Les cours et les tables de conversation en espagnol sont dispensés pour un public majoritairement belge. En été et lors des congés scolaires, un accueil global est prévu pour les jeunes primo-arrivants.

Parallèlement, l'association développe chaque année différents projets artistiques, de sensibilisation ainsi que d'éducation permanente avec ses différents publics. Ces projets sont en général exposés dans les différents espaces culturels de la commune mais également ailleurs. Tout ce travail ne serait pas possible sans le soutien de plusieurs institutions : ACTIRIS, la COCOF, le FIPI communal, la Communauté française, l'ONE et la commune de Saint-Gilles.

– Rocio Saenz, coordinatrice

INFO

HISPANO BELGA
chaussée de Forest 244-246, 1060 St Gilles
www.hispano-belga.be

/// NL

BIBIDENTIKIT

Wie zijn de bezoekers van de bibliotheek? En welke boeken ontlene ze? Leer de bibliofielen van Sint-Gillis kennen via deze rubriek.

SAM STEVERLYNCK

WELK BOEK BEN JE AAN HET LEZEN OF HEB JE LAATST GELEZEN?

'L'Adversaire' van Emmanuel Carrère, het boek is ook verfilmd geweest door Nicole Garcia met onder andere Daniel Auteuil. Maar ik ben wat ontgoocheld in de stijl, die ik te direct vind. Het gaat over een man die zijn hele leven bij elkaar heeft gelogen. Het is gebaseerd op een waar gebeurd verhaal.

WAAR LEES JE HET LIEFST?

Thuis, ik heb rust en stilte nodig.

WELK BOEK ZOU JE IEDEREEN WILLEN AANRADEN?

'The bonfire of the vanities' van Tom Wolfe

WIE ZIJN JE FAVORIETE AUTEURS?

Albert Camus, Charles Baudelaire, José Saramago

SCHRIJF JE ZELF?

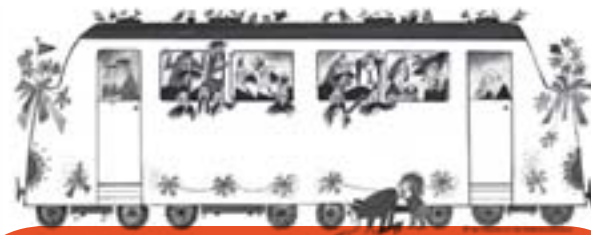
Nee, alleen journalistiek

/// NL /// FR

ALLES KIDS

KIDS HOLIDAYS

Schoolvakantie... maar de Pianofabriek en de bib zijn open! Ontdek hier wat we voor jou of je kind(eren) in petto hebben!

Le Pianofabriek et la bibliothèque restent ouverts pendant les vacances scolaires ! Venez découvrir le programme que nous avons concocté pour vous et vos enfants!

7>11 MARS / MAART

LIK! – LOW IMPACT KIDS FABRIEK FABRIQUE

4-12 jaar/ans @ Pianofabriek

De aarde die opwarmt, de afvalberg die groter en groter wordt, enz. Ook als kind kan je heel wat doen voor onze aarde! Ga mee op stap met de gids voor ecokids!

Le réchauffement de la terre, les déchets qui s'accumulent, etc. Toi, aussi, tu peux faire quelque chose pour notre terre ! Pars à la découverte des pistes avec le guide des Eco-kids !

i.s.m./avec ieps vzw

MAGISCHE WERELD VAN FANTASIE / LE MONDE MAGIQUE DE LA FANTAISIE

6-10 jaar/ans @ BIB

Deze week maken we in de bibliotheek mooie vertelpoppen die je meenemen naar een andere verhalenwereld. Je maakt je eigen pop, en krijgt die ook mee naar huis.

Pendant cette semaine nous faisons des belles poupées raconteuses qui t'emmèneront dans l'univers des histoires. Tu fabriques ta propre poupée et pourras l'emporter à la maison.

INFO

PIANOFABRIEK

rue du Fortstraat 35, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 541 01 70 – info@pianofabriek.be

BIB - GEMEENTELIJKE NEDERLANDS-TALIGE BIBLIOTHEEK SINT-GILLIS

rue Emile Feronstraat 173, 1060 St Gillis/Gilles
TEL 02 533 98 68 – sint-gillis@bibliotheek.be

Om deel te kunnen nemen, moet je kind in het Nederlandstalig onderwijs zitten of voldoende Nederlands spreken. Voor info en verplichte inschrijvingen kan je bij de organisator terecht.

Pour pouvoir participer dans de bonnes conditions, votre enfant doit suivre l'enseignement néerlandophone ou savoir parler suffisamment le néerlandais. Si vous désirez plus de renseignements ou pour vous inscrire, n'hésitez pas à vous adresser à l'organisateur.

11>15 AVRIL / APRIL

MUZIEKFABRIEK

4-9 jaar/ans @ Pianofabriek

Geluid en muziek zijn de rode draad doorheen deze week. Doorheen allerlei activiteiten maken we een eigen geluidscollage, geïnspireerd op de stad en onze leefomgeving.

Le son et la musique sont le fil rouge de cette semaine. À travers toutes sortes d'activités, nous réaliserons notre propre collage sonore sur le thème de la ville et du monde qui nous entoure.

i.s.m./avec Piet Maris & Choux de bruxelles

DIGITAL SOUND- & VIDEOLABO

10-14 jaar/ans @ Pianofabriek

Ga aan de slag met de nieuwste computertechnologieën en muzieksoftware en maak je eigen elektrische muziekinstrumenten. We spelen de pannen van het dak met de versterker op 11! Of maak je eigen film en geluid, mix live video's bij muziek (v'ing). Dikke fun met muziek en video!

Initie-toi aux nouvelles technologies de l'informatique et aux logiciels de musique et réalise tes propres instruments de musique électriques. Ensemble, faisons trembler les murs, les baffles sur 11 ! Réalise ton propre film sonorisé, mixe des vidéos en live sur de la musique (vidéo jockey). Du fun en musique et vidéo !

i.s.m./avec BEAM (Jes vzw)

THEATER VOOR DE HELE FAMILIE ///
THÉÂTRE POUR TOUTE LA FAMILLE

6+

'JORRIE EN SNORRIE' FAST FORWARD

ZATERDAG / SAMEDI 09 APRIL / AVRIL 11:00

In 2011 is het honderd jaar geleden dat de bekende Nederlandse schrijfster Annie M.G. Schmidt geboren werd. Naar aanleiding daarvan heeft theatergezelschap Fast Forward een voorstelling in begrijpelijk Nederlands gemaakt voor Nederlands- en anderstalige kinderen. Het toneelstuk, gebaseerd op het boekje 'Jorrie en snorrie', prikkelt de fantasie en amuseert kinderen op een speelse manier met en in het Nederlands.

En 2011, on fêtera le centième anniversaire de la naissance du célèbre écrivain néerlandais, Annie M.G. Schmidt. À cette occasion, la compagnie théâtrale Fast Forward donne une représentation jouée dans un néerlandais accessible au plus grand nombre. Ce spectacle est destiné aux enfants néerlandophones et non-néerlandophones. La pièce de théâtre, basée sur le livret 'Jorrie en snorrie', joue sur l'imagination et amuse les enfants de manière ludique et en néerlandais.

INFO

Toegang / Entrée: €3
Reservatie gewenst
/ Veuillez réserver
TEL 02 541 01 70
info@pianofabriek.be
Organisatie/-ion:
Dienst Nederlandstalige
Aangelegenheden &
Pianofabriek
gemeenschapscentrum

18>22 AVRIL / APRIL

KIDS & KICKS !

6-12 jaar/ans @ Pianofabriek

Deze week staat bol van beweging, spel en avontuur! Bekende en minder bekende sporten komen aan bod, en, tenzij je een echte sportfreak bent, ook sporten waar je misschien nog nooit van hebt gehoord!

Cette semaine sera toute faite de mouvement, de jeu et d'aventure! On touchera à des sports connus, d'autres moins connus, et - à moins d'être un/e accro des sports - même des sports dont tu n'as encore jamais entendu parler !

KNUTSELEN MET VERHALEN / BRICOLER AVEC DES HISTOIRES

6-10 jaar/ans @ BIB

Deze week gaan we iedere dag een nieuw verhaal vertellen. Heel de dag gaan we dan verder knutselen rond dit boek, lezen, schilderen, tekenen,... Ieder boek brengt ons naar een andere creatieve wereld.

Chaque jour nous raconterons une nouvelle histoire. Toute la journée s'articulera autour d'un livre que nous continuerons à bricoler, lire, peindre, dessiner. Chaque livre nous guidera dans un autre univers créatif.

DOUZEROME

propose durant toute l'année

« LA BOUSSOLE » Atelier théâtre-cirque
Adressé aux enfants de 8 à 12 ans
tous les mercredis de 13.30 à 15h30

« LE THÉÂTRE... c'est pas que pour les grands »
Adressé aux enfants de 4,5 à 6 ans et 11 mois
tous les vendredis de 16h30 à 17h45

SEULE/SEUL VOUS N'AIMEZ PAS
DECOUVRIR LA CULTURE?

Venez rejoindre une fois par mois
le comité des spectateurs pour
une sortie/spectacle/découverte

DOUZEROME

Centre d'expression et de créativité
Rue de la Victoire, 26, Saint-Gilles
TEL 02 850 57 20
info@douzerome.be
www.douzerome.be

BIKE EXPERIENCE 2011

DÉ KANS VOOR BRUSSELSE AUTOMOBILISTEN OM DE FIETS ONDER
PROFESSIONELE BEGELEIDING UIT TE PROBEREN!

Van 2 tot 13 mei 2011 krijgen 250 automobilisten de kans om de fiets te testen in de best mogelijke omstandigheden. De Brusselse fietsverenigingen slaan de handen in elkaar om iedereen die niet ver van zijn werk woont te laten profiteren van een 3-daagse begeleiding door een echte fietscoach. Dit aanbod zou een groot aantal Brusselaars moeten interesseren, want meer dan 70% van de autoritten in Brussel zijn korter dan 5 kilometer!

Een duwtje in de rug om de fiets eens uit te testen!

Kandidaat-fietsers worden uitgenodigd om hun auto twee weken in de garage te laten staan om, begeleid door een ervaren fietscoach en na een theoretische en praktische fietstraining, het woon-werktraject met de fiets af te leggen.

Een optimale ondersteuning doet vooroordelen smelten als sneeuw voor de zon.

Een aantal typische vragen die beginnende fietsers zich stellen worden dankzij de professionele praktijkgerichte fietsbegeleiding beantwoord.

Het aantal fietsers verhogen om uw (stads)leven aangenamer te maken!

75% van de deelnemers aan de eerste editie is ook na het experiment blijven fietsen! Kandidaat deelnemers kunnen zich van 1 tot en met 31 maart voor de Bike Experience 2011 inschrijven op de site www.bikeexperience.be.

Kennisoverdracht: Bike Experience zoekt ervaren fietsers

Bike Experience roept alle volleerde fietsers op om een kersverse fietser te begeleiden. Elke coach krijgt een opleiding, een vergoeding en het voorrecht actief bij te dragen aan een duurzamere mobiliteit in het Brusselse. Kandidaat-coaches kunnen inschrijven op de website www.bikeexperience.be

INFO: PRO VELO - LONDENSTRAAT 15 - 1050 BRUSSEL - 02 502 73 55 - WWW.BIKEEXPERIENCE.BE

MAAK ONS OVERBODIG

Is het mogelijk dat er een dag komt dat Broederlijk Delen de boeken mag sluiten? Een dag waarop het Zuiden niet langer moet rekenen op de steun van mensen als u en ik? Bestaat de kans dat mensen in het Zuiden mogen rekenen op zuiver drinkwater en voedsel van eigen oogst? Dat ze toegang hebben tot technologie, informatie, onderwijs en gezondheidszorg? Dat ze vrij hun eigen leiders kiezen en er zonder schrik mee in dialoog gaan? Dat spirituele tradities, culturen en inheemse kennis niet langer folklore zijn, maar inspiratiebron?

Broederlijk Delen gelooft werkelijk dat zij overbodig kunnen worden, omdat ze er elke dag getuige van zijn. Midden alle crisissen die onze wereld treffen, mobiliseren ze talentvolle mensen en gemeenschappen. Tijdens de campagne van dit jaar staan Anthère en Sylvie uit Burundi in de kijker.

HET LEVEN ZOALS HET IS: KOFFIEBOEREN IN BURUNDI

Bijna de helft van de Burundese bevolking heeft een klein koffieterrein. Koffie is in Burundi immers een belangrijk exportproduct. En dankzij de koffie kunnen de boeren in hun basisbehoeften voorzien, koffie genereert een inkomen voor de boeren op het platteland waar weinig economische alternatieven zijn. Door jarenlang politiek werk krijgen de boeren nu betere prijzen voor hun koffie dan vroeger. Maar die verworven rechten komen op de helling te staan, want de overheid liberaliseert de koffiesector op maat van buitenlandse investeerders. De koffieboeren vrezen dat ze in de toekomst amper nog van de opbrengst van hun koffie zullen kunnen leven.

Tijd voor actie dus. Broederlijk Delen doet dit met zijn partnerorganisatie INADES die al jaren heel actief is in de koffiesector. De koffieboeren worden verder begeleid om op termijn de hele keten van productie tot verhandeling in handen te nemen. Dit hele proces kan maar slagen wanneer de boeren zelfbewust, vanuit een zelfwaardergevoel en met fierheid, hun leven in handen

nemen. Daarom werkt Broederlijk Delen samen met een tweede partnerorganisatie. ADISCO werkt met rolmodellen. Een modelboer vormt een Haguruka-groep van 10 à 12 personen die gemeenschappelijke initiatieven nemen.

SINT-GILLIS: SOLIDARITEITSMAL EN KOFFIESTOP

De Nederlandstalige pastoraal steunt volop de vastencampagne van Broederlijk Delen. Hoogtepunten zijn ons jaarlijks **Solidariteitsmaal, op zondag 13 maart om 12u in de Pianofabriek** en onze **Koffiestop, op zaterdag 19 maart van 9u tot 13u, op de trappen van de Sint-Gilliskerk**. Verder nemen we ook deel aan de viering van 50 jaar Broederlijk Delen-Entraide et Fraternité, op zondag 20 maart om 15u in de Sint-Michiels en Sint-Goedele kathedraal.

Broederlijk Delen
omdat het zuiden plannen heeft

TWEEDEHANDSBEURS

van (zomer)kinderkleding tot 12 jaar, boeken,
speelgoed en babyuitzet

Zaterdag 2 april 2011 13:00-16:00

De Rinck, Dapperheidsplein 7, 1070 Anderlecht

Iedereen kan komen aankopen (inkom gratis)!

Om te kunnen deelnemen aan de verkoop:
vraag vooraf een inventarislijst en etiketten aan
bij Claudine Debeugher
tel 0498 83 03 10
claudinedebeugher@hotmail.com
Inschrijven kan tot 23 maart

Meer info : Lieve Lalemant-Scheerlinck
tel 02 527 13 66
gezinsbond.brussel@scarlet.be

Groot SUPERVLIEG-kinderkunstenfestival, op 22 mei in het Park van Vorst.
SUPERMOUCHE, festival des arts pour enfants, le 22 mai dans le Parc de Forest.

MAAK MEE HET SUPERPICKNICKLAKEN /// APPEL À PARTICIPATION À LA SUPERNAPPE

[NL] Wij zoeken nog gezinnen, families, organisaties uit Sint-Gillis en Vorst om ons te helpen met het maken van een SUPERPICKNICKLAKEN voor de grote picknick tijdens het festival.

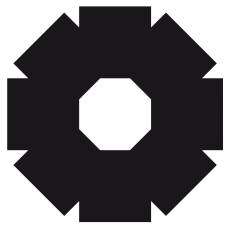
MISSION: de decoratie met en door kinderen van een rechthoekig stuk stof met patchwork (naaien, borduren, breien, haken), viltstiften geschikt voor textiel,... /// INSPIRATIEBRONNEN: SUPERVLIEG, het park, de natuur, de inhoud van een picknickmand /// RESULTAAT: een stuk vrolijk versierd tafellaken, klaar om te worden vastgemaakt aan gelijkaardige bijdragen om samen het SUPERTAFELLAKEN te vormen /// DEADLINE: vrijdag 6 mei 2011

[FR] Nous cherchons encore des familles et des organisations saint-gilloises et forestoises intéressées à assister à la réalisation d'une SUPERNAPPE pour le grand pique-nique le jour du festival.

MISSION: la décoration en collaboration avec enfants d'un rectangle de nappe tissu: patchwork (couture, broderie, tricot,...), peinture et feutres pour textile,... /// INSPIRATIONS: la SUPERMOUCHE, le parc, la nature, de contenu d'un panier de pique-nique,... /// RÉSULTAT: une nappe décorée, prête à être accrochée aux autres nappes pour constituer la SUPERNAPPE /// DEADLINE: le vendredi 6 mai

Meer info? www.sint-gillis.bibliotheek.be

SUPER
VLIEG

PIANOFABRIEK

FABRIEKSLAWAAI MAART-APRIL 2011

tweemaandelijks tijdschrift van de Pianofabriek – verschijnt niet in juli en augustus
verantwoordelijke uitgever: Pianofabriek – Sergio Roberto Gratteri, Fortstraat 35, 1060 St-Gillis
afgiftekantoor Brussel X

BELGIQUE-BELGIË

P.B. 1/1002

BRUSSEL X

PIANOFABRIEK

Rue du Fortstraat 35, 1060 St Gillis/Gilles – TEL 02 541 01 70 – FAX 02 541 01 77
info@pianofabriek.be – www.pianofabriek.be

VLAAMSE
In de waaier
GEMEENS
CHAPSCO
Brussel
MMISSIE

[NL] INFORMATIE

Tweemaandelijkse publicatie van de Pianofabriek.
Pianofabriek = gemeenschapscentrum + culturencentrum + kunstencentrum + opleidingscentrum
De Pianofabriek is een huis van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

OPENINGSUREN

maandag tot vrijdag van 9:00-23:00
zaterdag van 10:00-20:00

Iedereen die wil meewerken aan de verdere uitbouw van Fabriekslawaai is van harte welkom. Bel, schrijf of mail ons: kirsten.saenen@pianofabriek.be

Wie het tijdschrift financieel wil ondersteunen, kan een vrijwillige bijdrage storten op rekeningnummer 438-9232561-21. Bedankt!

[FR] INFORMATION

Périodique bimestriel du Pianofabriek.
Pianofabriek = centre socioculturel + centre des cultures + laboratoire artistique + centre de formation
Le Pianofabriek est une maison de la commission communautaire flamande (Vlaamse Gemeenschapscommissie).

HEURES D'OUVERTURE

Du lundi au vendredi de 9:00-23:00
Le samedi de 10:00-20:00

Tous ceux qui veulent contribuer aux futurs numéros du Fabriekslawaai, sont les bienvenus. N'hésitez pas à nous contacter par téléphone ou par mail: kirsten.saenen@pianofabriek.be

Ceux qui veulent nous soutenir financièrement, peuvent verser au compte bancaire: 438-9232561-21. Merci d'avance!

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
/ÉDITEUR RESPONSABLE:
Sergio Roberto Gratteri

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER
/ONT CONTRIBUÉ À CE NUMÉRO:
Hugo Boutsen, Marcel Cloet, Nathalie Delaleuwe, Marie-Hélène Elleboudt, Sergio Roberto Gratteri, Hadi Mahboubian, Koen Muziek, Inke Ramaekers, Kirsten Saenen, Rocio Saenz, Geert Steendam, Paul Van den Berghe, Catherine Vervaecke, Eefje Vloeberghs.

DRUK / IMPRESSION:
Sint-Joris, Gent

deadline FABRIEKSLAWAAI N°7:
20/03/11